

Emődi Gyermekálmom Óvoda és Bölcsőde

TEVÉKENYSÉGGKÖZPONTÚ PEDAGÓGIAI PROGRAM

Tartalom

<i>Óvodánk küldetésnyilatkozata</i>	4
A pedagógiai program jogszabályi alapjai	5
1. AZ INTÉZMÉNY ADATAI	6
2. BEVEZETÉS	7
3. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP, JÖVŐKÉP	8
3.1. Gyermekkép	9
3.2. Óvodakép	10
3.3. Jövőkép	11
4. A TEVÉKENYSÉGGKÖZPONTÚ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA ÉS FELADATAI.. 11	
4.1. Egészségmegőrzés szokásainak alakítása	14
4.2. A környezettudatos magatartás alakítása	15
4.3. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása	15
4.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	17
5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	18
5.1. Személyi feltételek	18
5.2. Tárgyi feltételek	21
5.3. A nevelés szervezési keretei	21
5.3.1. Napirend	22
5.3.2. Hetirend.....	23
5.4. A nevelés tervezése - dokumentációi, a gyermekek fejlettségi szintjének mérése –értékelése. .	24
6. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI	27
6.1. Kapcsolattartás a családokkal	27
6.2 Szakmai kapcsolatok	28
6.3. Az érdekelt felek (közvetlen és közvetett partnerek) azonosításának szabályozása	29
7. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	32
7.1. Játék	32
7.2. Társas és közösségi tevékenység	35
7.3. Munka jellegű tevékenységek	37
7.4. Szabadidős tevékenység	38
8. KOMPLEX FOGLALKOZÁSOK RENDSZERE	39
8.1. Verselés, mesélés	39
8.2. Ének-zene, énekes játékok, gyermektánc	40
8.3. Rajzolás, mintázás, kézimunka	41
8.4. Mozgás, mozgásos játékok, mindennapos testnevelés	42
8.5. A külső világ tevékeny megismerése	43
9. SIKER KRITÉRIUMOK (a fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére)	45

9.1. Egészséges életmód kialakítása, gondozás területén	45
9.2. Érzelmi-, erkölcsi-, és közösségi nevelés területén	46
9.3. Anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés területén	46
9.4. Játék területén.....	46
9.5. Munka területén.....	47
9.6. Tanulás területén	47
9.6.1. Mese-vers területén	47
9.6.2. Ének-zene, énekes játék területén	48
9.6.3. Rajzolás, mintázás, kézimunka területén	48
9.6.4. Mozgás területén.....	48
9.6.5. A külső világ tevékeny megismerése területén	49
9.6.6. Matematika területén	49
10. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	50
11. ÓVODÁNK ÜNNEPEI, HAGYOMÁNYAI.....	52
12. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE	55
12.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermek	55
12.1.1. Sajátos nevelési igényű gyermek	55
12.1.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek	58
12.1.3. Kiemelten tehetséges gyermek	59
12.2. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése	60
12.3. A tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek nevelése	63
12. 4. Nemzetiségi feladatok	63
12.5. Gyermekevédelemmel összefüggő feladatok	64
13. INTÉZMÉNYÜNK ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE	66
14. ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT elvárás rendszert rögzítjük az.....	67
15. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Óvodánk küldetésnyilatkozata

A mi óvodánkban a Tevékenységközpontú Óvodai Pedagógiai Program szerint neveljük a gyermekeket.

Célunk: a nevelés minden területén a gyermeki személyiség kibontakoztatása, az egyéni képességfejlesztés feltételeinek biztosítása. Egészséges életvitel, mentálhigiénés szemlélet megalapozása. A természet szeretetére, védelmére nevelés, hagyományok ápolásával múltunk örökségeinek megőrzése.

Derűs óvodáskor, érzelmi biztonság megteremtése, melyet mottónkkal is megerősítünk:

„A jó óvodában jó gyermeknek lenni”

Arra törekszünk, hogy harmonikus munkahelyi légkörben a családokkal partnerközpontú nevelőpartneri együttműködéssel, szakmailag felkészült, innovatív személyi és megfelelő tárgyi feltételek között boldog gyermekeket neveljünk.

A pedagógiai program jogszabályi alapjai

- Az intézmény **Alapító okirata**
- **2011. évi CXC. törvény** a nemzeti köznevelésről
- **20/2012. (VIII.31.) EMMI** rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- **2023. évi LII. törvény** a pedagógusok új életpályájáról
- **363/2012. (XII. 17.)** az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- **1997. évi XXXI. törvény** a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- A pedagógusok teljesítményértékeléséről szóló 18/2024.(IV.4.) BM rendelet
- Fábíán Katalin: Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Program.

1. AZ INTÉZMÉNY ADATAI

Az intézmény neve: Emódi Gyermekálmom Óvoda és Bölcsőde

Az intézmény OM-azonosítója: 028725

Az intézmény feladat ellátási helye:

Intézmény székhely: 3432 Emőd, Geleji utca 21.
Tel.: 46/576-289
Mobil: 30/785-9082
e-mail: oviemod@gmail.com

Óvoda telephely: 3432 Emőd, Kossuth utca 87.
Tel.: 46/476-299
e-mail: oviemod@mail.com

Bölcsődei telephely: 3432 Emőd, Kossuth utca 54.
Tel.:46/570-262
e-mail: oviemod@mail.com

Az óvoda fenntartója: Emőd Város Önkormányzata
3432 Emőd, Kossuth tér 1.

2. BEVEZETÉS

„A gyermeknek tudnia kell, hogy ő egy csoda, hogy a világ kezdete óta nincs és a világ végezetéig nem lesz még egy olyan gyermek, mint ő.”

(Böjte Csaba)

Óvodánkban az adaptált Tevékenységközpontú óvodai nevelési program szerint neveljük a gyermekeket. Óvodai programunk **gyermek-, és tevékenységközpontú szemlélete** biztosítja az óvoda funkcióinak (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő) érvényesülését. Az óvodai nevelésünk nyelve a magyar.

A nevelés minden területén a gyermeki személyiség kibontakoztatására, az egyéni képességfejlesztés feltételeinek biztosítására, a környezettudatos életvitel és az egészséges életmód alakítására törekszünk.

Az emberi személyiség alakulása hosszú folyamat. Ebben a folyamatban meghatározó színtér az óvoda, mely a 2,5-7 éves korú gyermekek intézményes nevelésének színtere, s a közoktatási rendszer legalsó láncszeme.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.

Óvodai nevelésünk célja a gyermekek harmonikus fejlődésének, személyiségük kibontakozásának elősegítése, hátrányok kiegyenlítése, az életkori és az egyéni sajátosságok és eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

Nevelésfelfogásunk szerint az óvoda pedagógiai gyakorlata a családi nevelésre építve, annak céljait és eredményeit figyelembe véve lehet eredményes. Az egyéni érdeklődésre és fejlesztésre törekszünk, melyben fontos az őszinte, toleráns és szeretetteljes biztonságot nyújtó környezet. Biztosítjuk az óvodás gyermeket megillető különleges védelmet, a személyiség tiszteletét, a másság elfogadását. Az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával segítjük elő a gyermeki személyiség teljes kibontakozását, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen a színvonalas nevelésben. Minden gyermek más, ezért a szemlélet és gyakorlat alapja a differenciálás, amely részben az óvodapedagógus, részben más szakemberek által nyújtott speciális bánásmóddal egészül ki. Az együttnevelés során az a célunk, hogy a másság elfogadását megalapozzuk.

A gyermeki játékot - személyiségformáló hatását figyelembe véve- pedagógiánk legfontosabb céljának és eszközének tekintjük.

Fontosnak tartjuk a gyermeki öntevékenység, nyitottság és kreativitás ébren tartását valamennyi óvodai tevékenység során. Egészséges testi-lelki fejlődésüket további életükre is kiható szokások alakításával segítjük elő.

Az egészséges életmódra nevelés kiemelt feladatunk. Nevelői attitűdünk, tudatos törekvéseink által segítjük érzelmi biztonságuk kialakulását, és szocializációjukat. Ebben építünk a közösség személyiségformáló hatására, a baráti kapcsolatok, a segítségnyújtás és együttműködés pozitív tapasztalataira. Az emberi és természeti értékek tiszteletben tartása közvetlen és tágabb környezetünkben hangsúlyt kap nevelési rendszerünkben. A hagyományok ápolása segíti mindezek érvényre jutását.

A gyermekek nevelésében az életkorok és a különleges bánásmód szerinti integrálás, és az egyéni fejlettséghez, pillanatnyi állapothoz igazodó differenciálás valósul meg. A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – gondoskodás és különleges védelem illeti meg. Változatos óvodai tevékenységek megszervezésével, gyakorlásával juttatjuk el gyermekeinket testileg és szellemileg a legoptimálisabb fejlettségi szintre, melynek eredményeként képességeiket szabadon kibontakoztathatják.

3. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP, JÖVŐKÉP

Hitvallásunk:

„A jó óvoda az, ahol nyugalom van, de nem csend és fegyelem.

A jó óvoda az, ahol a legfőbb érték minden gyermek kíváncsisága, kezdeményezése, de főleg játéka, mint a nem tudatos tanulás folyamata.

A jó óvoda az, ahol a ráfigyelés, az odafigyelés a gyermekeknek lehetőség, a felnőtteknek kötelesség.

A jó óvoda természetes emberi kapcsolatokat ajánl.”

(Dr. Hűvös Éva)

Borsod-Abaúj-Zemplén megyében a Bükk hegység lábánál helyezkedik el Emőd város. Városunkban egy óvoda működik két épületben, esztétikus, biztonságos környezetben, szeretetteljes nevelési légkörben fogadjuk eltérő szociokulturális családok gyermekeit. Többcélú közös igazgatású intézményként működünk.

Óvodai intézményünkbe a maximálisan felvehető gyermeklétszám: **175 fő**. Óvodánk 7 csoporttal működik (Geleji utcai óvoda 4 csoport, a Kossuth utcai óvoda 3 csoport), melyek osztatlan szerkezetűek.

A bölcsődei férőhely száma 24 fő, 2 csoportban várjuk a kisgyermeket 20 hetes kortól 3 éves korig.

Nevelőtestületünk az Országos Közoktatási Iroda által- minősített- Tevékenységközpontú Óvodai Pedagógiai Programot adaptálta a helyi sajátosságokat, igényeket figyelembe véve.

Az adaptáció indokai: a program lehetővé teszi a gyermekek változó, eltérő szükségleteinek figyelembevételét az óvodás korú gyermekek osztott vagy osztatlan csoportban történő nevelését, a teljes gyermeki személyiség fejlesztését, az emberi értékek közvetítését, az életre való felkészítést a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül, az eltérő családi értékek és kultúrák toleranciáját, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és családok érzelmi és szociális támogatását.

Pedagógusaink érzik a felelősséget, nevelő munkájukat áthatja az őszinte érdeklődésen és elfogadáson alapuló magatartás, és reményeink szerint ez fokozza a gyermekek nyitott érdeklődését, a megismerést, a felfedezés örömeit.

Óvodánkban a szülők szívesen hozzák gyermekeiket, elismerik, partnerközpontú együttműködéssel segítik nevelőmunkánkat.

3.1. Gyermekkép

Gyermekeink szívesen járnak óvodába, jól érzik magukat a gyermekközösségben. Tisztelik szüleiket, az óvónőket és az óvoda más dolgozóit, bizalommal fordulnak hozzájuk. Bátran, egészséges önbizalommal jól kommunikálnak, érzelmeiket képesek verbálisan és nonverbálisan is kifejezni, nyitottak, érdeklődőek. Ügyesen mozognak, szeretik a sportot, a természetet, a különböző művészeti tevékenységeket. Magatartásuk és viselkedéskultúrájuk koruknak megfelelően fejlett, udvariasak, illemtudók, szeretik és védik a természetet.

Komplex nevelői hatásokkal biztosítjuk, hogy az óvodánkba járó gyermekek öntevékeny, boldog, alkotni tudó személyisége erősödjön, hiszen minden gyermek mással nem helyettesíthető személyiség, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is.

Elfogadják a másságot, ismerik és képesek kielégíteni saját szükségleteiket. Nyitottak, tudnak együttműködni társaikkal. Testi-lelki harmóniában vannak önmagukkal és környezetükkel. Fejlődésük önmagukhoz mérten folyamatos, amelyben természetes módon megmutatkozhat a kiemelkedő és ugrásszerű fejlődés, a stagnálás, vagy esetenkénti visszaesés is.

3.2. Óvodakép

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek két és féléves korától az iskolába lépéséig tart.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődéséhez és neveléséhez legmegfelelőbb feltételeket.

Óvodánkban a ránk bízott gyermekeket úgy neveljük, fejlesztjük, hogy valamennyi tevékenységük megfeleljen életkori és egyéni sajátosságaiknak, fejlődési ütemüknek.

Óvodánk gyermekközpontú, befogadó és arra törekszik, hogy a gyermekek egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljenek, s meglévő hátrányaik csökkenjenek, vagy elősegítsük a hátrányok kiegyenlítését. Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának. Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. A családokkal együttműködve, partnerközpontú - nevelőpartneri együttműködéssel a családi nevelés kiegészítéseként biztosítjuk a gyermekek mindenekfelett álló érdekének érvényesülését.

Az óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkciókat az egészséges, környezettudatos munkakörnyezet megteremtésével teljesítjük ki. A gyermek személyiségéhez való igazodással, változatos tevékenységi formák biztosításával a gyermeki személyiség sokszínű és differenciált fejlesztését valósítjuk meg, különös támogatásban részesítve a hátránnyal küzdőket. Eközben a gyermekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Gyermekközpontú nevelőmunkánk elképzelhetetlen anélkül, hogy a gyermek teljes személyiségét és a reá hatást gyakorló környezetét megismernénk.

Ehhez szükséges:

- minden gyermek megértése és elfogadása a maga sajátos egyéniségével, körülményeivel,
- közvetlenségünk, nyitottságunk /empátia, tolerancia/, gyermekszeretetünk, előítélet mentességünk,
- a játék elsődleges, mással nem helyettesíthető tevékenységének érvényesítése,
- inkluzív pedagógia szemlélet, minden gyermek befogadása a csoport életébe,
- multikulturális és interkulturális (migráns) szemléleten alapuló integráció,
- az emberi jogok és alapvető szabadságok védelme,
- az egyéni különbségek, motivációk tisztelete,

- nemek társadalmi egyenlőségének támogatása, nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

3.3. Jövőkép

Olyan óvoda, ahol érzelmileg meleg, biztonságos, egészséges környezetben, otthonosan mozgó, eleven eszű, tevékeny emberek élnek boldog, élményekben gazdag gyermekkorukat, s mindezt kreatív, jókedvű, szakmailag kiváló, környezettudatos elveket valló, innovatív, megújulni képes, értékeket őrző dolgozók biztosítják számukra.

Alapelveink:

- a gyermek tisztelete, szeretete, elfogadása, megbecsülése,
- gyermeki tevékenységre épülő nevelés (tevékenységközpontú pedagógiai program),
- a gyermek biztonságérzetének, komfortérzetének megőrzése barátságos, vidám légkörben,
- törekszünk mindenkor tudatosan tervezett és szervezett feltételeket teremtve arra, hogy gyermekeink megtanuljanak tartalmasan tevékenykedni, a környezetükben eligazodni, együttműködni, elvárható magatartásformákat elsajátítani,
- biztosítjuk a mindennapi szabad mozgás lehetőségét, mellyel elősegítjük a testi egészségük fejlődését,
- törekszünk a helyes értékrendszer, a természet- és környezetbarát magatartás a környezettudatos életvitel, és az egészséges életmód alakítására.

4. A TEVÉKENYSÉGGÖZPONTÚ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA ÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód - egészségmegőrzés szokásainak alakítása,
- környezettudatos magatartás alakítása
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés (szocializáció) biztosítása,
- az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

A tevékenységközpontú óvodai nevelés a gyermek középpontba helyezését és az óvoda nevelési funkciójának kiterjesztését tekinti alapvető feladatának.

A gyermeki személyiséget úgy definiáljuk, mint megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető szociális lény aktivitását.

A gyermek, fejlődő személyiség. Fejlődését genetikai adottságok, a belső fejlődés - érés - sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.

Az óvoda: nevelő intézmény, és mint ilyen a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszik, a hátrányok csökkentésével az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Tehát nem csupán "megengedi", hogy a gyermek fejlődjön, nem passzívan szemléli ezt a fejlődést, hanem lehetővé teszi, elősegíti azt, **tudatosan tervezett, szervezett nevelési helyzetek** megteremtésével.

A tevékenységközpontú óvodai nevelés az óvodás korú gyermekek szociális életképességét (életre nevelését) minden későbbi fejlődés alapjaként kezeli, a pedagógiai célok és feladatok centrumába tudatosan az együttműködési és érintkezési képességek fejlesztését állítja, azaz **kooperációra és kommunikációra** kívánja képessé tenni óvodáskorban a gyermeket. A kooperáció és a kommunikáció az adott nevelési intézmény lehetőségei között valamennyi nevelési helyzetre vonatkozóan a következő konkrét tartalmakat foglalja magában:

- Környezettudatos magatartás szabályainak elsajátítása,
- A gyermekek személyiségfejlődését az életkoruknak megfelelő játékkal, mozgással, sokféle élményt, tapasztalatot nyújtó tevékenységi lehetőség biztosításával segíthetjük.
- Kiemelt figyelmet fordítunk az értelmi, testi, kommunikációs, anyanyelvi képességek és szociális kompetenciák fejlesztésére.
- Törekvésünk, hogy a gyermek az óvodáskor végén a lassú átmenet állapotába lépve az óvodásból iskolássá szocializálódjon.
- Az óvodai nevelés minden folyamatában legyen biztosított a **hátrányos helyzetű**, a **halmozottan hátrányos helyzetű** gyermekek esélyegyenlősége.
- A tehetséget mutató gyermekekkel differenciáltan foglalkozunk, keressük a lehetőségeket megmérettetésükre, tehetségük kibontakoztatására.
- Az intézménybe járó enyhe értelmi, beszéd fogyatékos és más fogyatékosággal (tanulási zavar veszélyeztetett, hiperaktív) élő, vagyis a kiemelt figyelmet igénylő kisgyerekek folyamatos integrált fejlesztését egyéni és csoportos keretek között, külső szakemberek bevonásával oldjuk meg (logopédus, gyógypedagógus).

A gyermeki megismerés alapja óvodáskorban a folyamatos érzékelés, tapasztalás és cselekvés. Ebben az életkorban az igazi ismeret az, amit a gyermek önmaga szerez meg. Mindennek az alapja az, hogy a gyermek érdeklődésére és cselekvésére, előzetes tudására, tapasztalataira épüljön az ismeretanyagot is tartalmazó tevékenységrendszer.

Programunk nem egyoldalú gyermekközpontúságot hirdet, nem abszolutizálja a gyermeki szükségleteket és adottságokat. Valljuk, hogy a gyereket minden életkori szakaszban orientálni kell valamire, vezetni kell valahová.

Az igazi tennivaló ebben az életkorban az életfeladatokra való nevelés. Ez az életre való felkészítés csak valóságos tevékenységek, csak a tevékeny életre alapozott nevelőmunka útján valósítható meg.

Óvodánk alapvető célja:

Az óvodás korú gyermekek társadalmi gyakorlatra való általános felkészítése, amely magában foglalja:

- a) a teljes gyermeki személyiség fejlesztését a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.
- b) az életre való felkészítést a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.

Pedagógiai programunk - az óvodás gyermek szociális életképessége növelése érdekében - fejlesztő hatásokban gazdag nevelési alaphelyzet megteremtését feltételezi. A nevelési alaphelyzet mindenekelőtt az óvodánkra jellemző tevékenységek, együttműködési formák, kapcsolatok, fejlesztő hatások és fejlődési lehetőségek összefüggő rendszerében létezik. Nagy hangsúlyt fektetünk a mással nem helyettesíthető játéokra.

A szükségletek szerepe a nevelési cél elérésében: A gyermek fejlődő személyiség, ezért a gyermekeknek sajátos, életkoronként, életkori szakaszonként és egyénenként változó testi, lelki szükségletei vannak.

A szükségletek kielégítésében, a gyermeki személyiség alakulásában a gyermekeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van.

A környezeti hatások közül a család szerepe jelentős, hiszen a család az első szocializációs szintér, mely a kisgyermeket formálja. A családi hatások legtöbb esetben nem tudatosan tervezettek, sokkal inkább jellemző rájuk, hogy spontán módon valósítják meg a "társadalomba való bevezetés" feladatait. A családi nevelés mellett az óvodának is nagy szerepe van (lehet) az elsődleges szocializáció során. Az óvoda nagy előnye a családdal szemben, hogy a családnál tágabb, tagoltabb szocializációs erőteret hozhat létre.

Az óvodában a gyermek egyéni igényeit megértéssel fogadni és empátiakészséget mutatni ugyanúgy hozzátartozik az érzelmi neveléshez, mint a kiegyensúlyozott, harmonikus alaphangulat kialakítása. Az olyan óvodai atmoszféra, amelyik sokoldalú érzelmi kifejezéseket és pozitív élményeket tesz lehetővé, hozzájárul a gyermek boldog alaphangulatának kifejlődéséhez és ezzel együtt a másik megértéséhez.

4.1. Egészségmegőrzés szokásainak alakítása

Célunk: Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése, amely ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

A nevelés célja az óvodai életritmus és a családi élet szokásrendszerének összehangolása. Az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése.

Feladat:

- a gyermekek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- az önmaguk és környezetük esztétikuma iránti igény alakítása;
- a mozgásigény figyelembevételével a gyermek testi képességeinek fejlesztése, testedzés, testi nevelés, prevenció biztosításával;
- a szabadban való tartózkodás és tevékenykedés megszervezése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés – különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só és telítettszír – tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése;
- az öltözködés, a pihenés, fogmosás, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, megfelelő egészségügyi szokások elsajátíttatása;
- az étkezési kultúra alakítása, erősítése és a korszerű táplálkozás biztosítása;
- a higiénikus szokások, szabályok kialakítása, intimitás tiszteletben tartása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenció és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása;

A Pedagógiai Program részét képezi az Egészségfejlesztési Program, melyet az 1. sz. függelék tartalmaz.

4.2. A környezettudatos magatartás alakítása

Célunk: a ma gyermekei a jövő alakítói és felnőttei, ezért különösen fontos, hogy az óvodás gyermekek megismerjék és megszeressék szűkebb és tágabb, természeti és társadalmi környezetüket, megtapasztalják, megfigyeljék a természet jelenségeit, rácsodálkozzanak azokra. A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása nélkülözhetetlen.

Feladatunk:

- A környezetvédelmi tevékenységek gyakorlása közben a környezet tevékeny megismerésével az *ember által alakított környezet* szeretetére, annak megőrzésére, fenntarthatóságára nevelés.
- A célok megvalósítása érdekében az óvodapedagógusok használjanak ki minden lehetőséget, amelyek az óvodai élet folyamán spontán vagy szervezett módon kínálóznak.
- Tanulják meg a gyermekek, hogy az ember a természet elválaszthatatlan része. Ha élni akarunk benne, akkor védenünk kell.
- Találkozzanak a szelektív hulladékgyűjtéssel; tapasztalják meg, hogy a víz, energia kincs, azzal takarékoskodni kell; az állatokat és növényeket védeni kell.
- Óvjuk közösen a természet tisztaságát, szépségét, hogy felnőtté válva, ők is élvezni tudják és tovább tudják adni unokáinknak ezt a szemléletet.
- Már az óvodai környezetben vegyenek részt a kiskert, a parkrészek ápolásában.
- Fedezzék fel évszakonként környezetükben a változást, tudjanak rácsodálkozni a természet szépségeire.
- A családdal együttműködve segítsük a tudatos vásárlási szokások kialakítását.
- Napjaink környezet-, és természetvédelmi problémáinak felismeréséhez, kezeléséhez szükséges tudatos szemlélet-, és magatartásformálás.
- A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszony kialakítása a természethez, az emberi alkotásokhoz, megtanítani azok védelmét és az értékek megőrzését.

4.3. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása

Célunk: a gyermekek kiegyensúlyozott, egészséges én tudattal rendelkező, harmonikus személyiségének kibontakoztatása az egyéni képességek figyelembevételével, valamint erkölcsi és akarat tulajdonságaik fejlődésének elősegítése, közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása által.

A közösségi élet normáit kifejező szokások alapozzák meg a közösségi beállítódást, a magatartás alakulását.

Az óvodában a gyermekek különböző szociokulturális alappal és háttérrel érkeznek, mely érzelmi állapotukat nagymértékben befolyásolja. Pedagógiai programunk megfelelő bázist nyújt a **kooperációs és kommunikációs** képességek kifejlesztéséhez. Ezen képességek fejlesztése nagyon fontos az életre nevelés szempontjából. A tulajdonságok, a képességek, a készségek, szükségletek olyan rendszerét kívánja formálni, amelynek segítségével a gyermekek részvétele a napi életben egyszerűbbé, könnyebbé, gyorsabbá válik. Az érzelmi – erkölcsi nevelés terén elengedhetetlennek tartjuk, hogy a gyermekeket érzelmi biztonság, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül.

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága magatartásának érzelmi vezéreltsége.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be. Tudatosítjuk és elmélyítjük az együttélés szabályait, elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés bizalom öröm-szerzés, bánatkozás felismerését, átélését. Én-tudata megerősödjön, én-képe a különféle tevékenységek által differenciálódjon. Így kívánjuk elérni, hogy normarendszere megalapozódjon és minden gyermek a csoportnak színes tulajdonságokkal rendelkező tagja legyen.

Feladat:

- az erkölcsi tulajdonságok megalapozása, a gyermeki jellem alakítása;
- gyermek – gyermek, gyermek – óvodapedagógus, gyermek-dajka, (alkalmazotti közösség), felnőtt – felnőtt kapcsolatának pozitív attitűdje;
- a türelem, szociális érzékenység formálása;
- az érzelmek megjelenítésének formái, önkifejező és önérvényesítő törekvések segítése;
- a bizalom, szeretet, féltés, félelem kifejezése;
- az önfegyelem, fegyelem, udvariasság elsajátíttatása;
- a szokás- és normarendszer megalapozása;
- a szocializáció, társadalmi elvárások tudatosítása, a különbözőség elfogadása és tisztelete;
- a kiemelt figyelmet igénylő (hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, nehezen szocializálható, valamint kiemelkedő képességű) gyermekek elfogadó szeretete, szükség esetén segítése megfelelő szakemberek közreműködésével;
- a természetes társas kapcsolatok alakítása, segítése;
- modell értékű kommunikáció, bánásmód, viselkedés az óvodai feladatellátásban résztvevő felnőttek között;

- a természetben és az emberi környezetben jelenlévő jóra és szépre való rácsodálkoztatás, mindezek megbecsülésére nevelés;
- a hagyományaink ápolása, jeles napok feldolgozása közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlásával;
- megismertetni a gyermekeket a szűkebb és tágabb környezetével, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldre és családhoz kötődés alapja.

4.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Célunk: hogy az óvodáskor végére a gyermekek egészségesen fejlődő, harmonikus személyiséggé váljanak. Rendelkezzenek olyan készségekkel, képességekkel, beszédkultúrával és kifejező készséggel, melyek alkalmassá teszik őket a zökkenőmentes iskolakezdetre. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Óvodánkban a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságokra építve változatos tevékenységet biztosítunk, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhetnek természeti és társadalmi környezetükről.

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) az óvodai nevelő tevékenység egészében kiemelt jelentőségű. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés, a kommunikáció különböző formáinak differenciált fejlesztése közben a gyermekek természetes beszéd-, és kommunikációs kedvének fenntartására és ösztönzésére törekszünk. Különösen nagy figyelmet fordítunk a gyermekek meghallgatására, a gyermeki kérdések érvényesülésére, a megfelelő és kielégítő válaszok adására. Változatos tevékenységek megszervezésével biztosítjuk a sokoldalú tapasztalatszerzés lehetőségét, valamint igyekszünk felkelteni, fenntartani és kielégíteni a gyermekek érdeklődését.

Rendszerezük, bővítjük ismereteiket. Az élménygazdag környezetben folyamatosan fejlődnek értelmi képességeik (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, és kreativitás). Az óvodában komplex nevelés folyik. A nevelési területek elkülönülnek, de a gyakorlatban egységet alkotnak. Az óvodapedagógus az ismeretek tapasztalati úton történő megszerzéséhez segíti hozzá a gyerekeket.

Megteremti annak lehetőségét, hogy a gyermek a játékon, az alkotómunkán, saját tevékenységén keresztül jusson élményekhez, amelyek felkeltik és ébren tartják a megismerés vágyát, a tanulás örömét.

Feladataink:

- Olyan elfogadó, szeretetteljes légkör megteremtése, melyben a gyermekek bátran elmondják gondolataikat.
- Változatos tevékenységek biztosítása a gyermekek meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve.
- Ismereteik rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.
- Egyéni érdeklődési kör figyelembevétele.
- Az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és kreativitás fejlesztése.
- A beszédfigyelem, beszédkészség fejlesztése, az egymástól való tanulás és a kooperáció megalapozása.

5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

5.1. Személyi feltételek

Nevelési munkánk olyan gondolkodó, kreatív pedagógust kíván, aki jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkezik, munkáját áthatja a felelősségérzet, kötelességérzet, következetesség, kitartás, igazságosság, lelkesedés. Az óvodapedagógusok alapvető feladata a rábízott gyermekek nevelése, az ONAP szerinti nevelés.

Az óvodapedagógusok kötelességei:

- nevelő munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakozásáról
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, és együttműködjön a fejlesztést segítő szakemberekkel, illetve a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatását elősegítse, tehetségeket felismerje, nyilvántartsa
- előmozdítsa a gyermek erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását
- egymás szeretetére, tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket

- a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő – és szükség esetén más szakemberek – bevonásával
- a gyermekek, és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon
- pedagógiai programunkban és SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse
- pontosan, aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, fogadóórákon ünnepségeken és éves munkaterv szerinti rendezvényeken
- határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket
- megőrizze a hivatali titkot
- hivatásához méltó magatartást tanúsítson
- a gyermek érdekében együttműködjön munkatárakkal és más intézményekkel

Több évtizede együtt tevékenykedő nevelőközösségünk tagjai előítélet nélküli, elfogadó, segítő, támogató attitűdje együttműködésen alapuló nevelést valósítanak meg. Minden óvodapedagógus kötelességének érzi, hogy folyamatos önképzéssel, továbbképzéssel naprakész állapotba tartsa szakmai műveltségét.

Az ismeretek folyamatos bővítése és a fejlődés igénye életre keltette az **élethosszig tartó tanulás** (lifelong learning) fogalmát, mely óvodai világunkban mára beépült a köztudatba.

Az óvoda nevelőtestülete, teljes dolgozói köre jó szakmai közösséget alkot, legfőbb célunk, hogy az intézményünkbe járó gyermekek számára biztonságos, szeretetteljes, fejlesztő légkört biztosítsunk.

Az óvoda személyi ellátottsága:

Megnevezés	Fő
Óvodapedagógus	14 ebből 1 fő függetlenített óvodavezető
Nevelőmunkát közvetlenül segítő alkalmazottak:	
Dajka	7
Óvodatitkár	1
Pedagógiai asszisztens	2

A dolgozók csoportokba való elosztásáról az óvodavezető dönt.

Pedagógus képünk: *Olyan óvodapedagógusok, akikre a pedagógiai optimizmus, az innovatív pedagógiai törekvés, a szülők tisztelete, a megbecsülést és a bizalmat előtérbe helyező gyermekszerepet jellemző.*

Az óvoda nevelőtestületének iskolai végzettsége a törvény előírásainak megfelelő.

A feladatokat team munkában oldjuk meg, csakis együtt gondolkodva, munkálkodva juthatunk el magasabb szintre.

Továbbképzési Programunk és az éves Beiskolázási tervünk az Óvodai Pedagógiai Program minőségi megvalósulását biztosítja.

Nevelőtestületi létszámunk mellett a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében - szakértői javaslatban megfogalmazott óraszámában, megbízási szerződéssel gyógypedagógust alkalmazunk.

Beszédfejlődésükben akadályozott gyermekeket logopédus fejleszt.

Fejlesztőpedagógus, gyógypedagógiai asszisztens foglalkozik a megkésett fejlődésű gyermekekkel.

Az óvodai nevelő-fejlesztő munkát segítik a dajka nénik és a pedagógiai asszisztensek.

Munkájuk nélkülözhetetlen a gyermekek sokoldalú és eredményes nevelésének megvalósításában, ezért folyamatos belső továbbképzésükre eddig is és a jövőben is nagy hangsúlyt kívánunk fektetni.

Nevelőtestületünk szakmailag jól felkészült, gyermek-centrikus, a gyermekek igényeit, szükségleteit mindenkor figyelemmel kíséző óvodapedagógusokból áll.

Óvodánkban a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

A nevelőmunka **kulcsszereplője az óvodapedagógus**, akinek személyisége meghatározó a gyermekek számára és nélkülözhetetlen az óvodai nevelőmunkát segítő alkalmazottakkal való összhangja.

Az óvodai nevelés a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus, dajka és a pedagógiai munkát segítő munkatárs a gondozás során is nevel, építi kapcsolatait a gyermekkel, segíti önállóságuk fejlődését.

A nevelés alapvető eszközeinek – játék – munka – tanulás – az életkorhoz és az egyéni adottságokhoz igazodó differenciált alkalmazása az óvónő részéről a teljes nevelési folyamat tudatos átgondolását, elemzését és tervezését követeli.

A kisgyermek óvodai felvételéről az óvodavezető dönt. A gyermekek csoportba való beosztásáról az óvodavezető, a szülők és óvodapedagógusok véleményének figyelembevételével, valamint a köznevelési törvényben meghatározott létszámhatároknak megfelelően dönt. Intézményünkben osztatlan csoportokat szervezünk, ahol lehetőség nyílik a testvérek, unokatestvérek együttnevelésére.

5.2. Tárgyi feltételek

A program megvalósításához szükséges eszközök és felszerelések rendelkezésünkre állnak, melyek megfelelnek a kötelező minimális eszköz- és felszerelési jegyzékben foglaltaknak, ám ezek folyamatos pótlása és korszerűsítése szükséges.

Óvodáink épületei, udvarai, berendezései a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálják, hiszen megfelelnek a testméreteiknek, biztosítják egészségük megőrzését, fejlődését kielégítve mozgás és játékigényüket. A csoportszobákra, az udvarra jellemző az óvodapedagógusok igényessége, és a harmóniára, esztétikumra való törekvése.

Óvodánk a fenntartói támogatásnak és a pályázati lehetőségek kihasználásának köszönhetően az elmúlt évek alatt sokat korszerűsödött. Ezt kívánjuk a jövőben is folytatni, a biztonság és a munkakörülmények folyamatos, fokozatos javulását szem előtt tartva.

Óvodáink komfortja, külső – belső esztétikája, karbantartottsága jó, optimális feltételeket teremt az ide járó gyermekeknek, szüleiknek és az itt dolgozóknak egyaránt.

Mindkét óvodai épülethez zárt udvar tartozik, melyet mozgás- és ügyességfejlesztő, egyensúlyozó játékokkal bővítünk.

Az óvodák udvara és kertje megfelelően biztosítja a gyermekek egészségének megőrzését, a füves- kavicsos- homokos területek megfelelő arányával lehetővé teszi a mozgás- és játékigényük kielégítését.

5.3. A nevelés szervezési keretei

A nevelési idő kereteinek céltudatos megtervezése a gyermekek optimális életrendjét határozza meg.

A napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5 - 35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

A két szervezeti keret biztosítja a gyermek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai környezet megteremtését.

A napirenden belül a legtöbb időt a gyermekek legfontosabb tevékenysége, a szabad játék kapja, igazodva a különböző tevékenységekhez és a gyermekek egyéni szükségleteihez.

A játék kitüntetett szerepének érvényesítését szem előtt tartva szervezzük a mindennapi tevékenységeket. A csoportok napirendjének kialakításában meghatározó szempont a folyamatosság és a rugalmasság biztosítása. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermek számára. A napirendben az egyes tevékenységekre fordítható idő rugalmasan változtatható az életkori sajátosságok, a körülmények, az évszakok, a váratlan események hatására.

5.3.1. Napirend

Óvodai nyitvatartási időkerete napi 11 óra.

Időkeret	Tevékenységek
6 ⁰⁰ -7 ³⁰	Ügyeletes csoportban gyermekek fogadása, Szabad játék, szabadon választott tevékenység a csoportszobában vagy a szabadban
7 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Játék, szabadidős tevékenységek, Gondozási feladatok (tisztálkodás), Folyamatos tízórai, időkerete: 8 ⁴⁵ - 9 ¹⁵ Komplex foglalkozások- tevékenységekben megvalósuló tanulás, párhuzamosan tervezett differenciált tevékenység, Ismerkedés a környezetünkkel, megfigyelések végzése spontán, vagy tervezett formában, Mindennapos mozgás, egészséges életmódot segítő tevékenység a szabad levegőn, Mindennapos mese, Munka jellegű tevékenységek
12 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	Ebéd, időkerete: 12 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰ Gondozási feladatok, előkészületek a pihenéshez, Pihenés, Folyamatos ébredés
15 ⁰⁰ -17 ⁰⁰	Gondozási feladatok (tisztálkodás, öltözködés), szabad játék. Folyamatos uzsonna, időkerete: 15 ⁰⁰ - 15 ³⁰ Szabadidős tevékenységek, a csoportszobában vagy a szabadban, az évszaktól függően, a szülők érkezéséig.

A nyitvatartási idő alatt az óvodapedagógusok munkaideje lépcsőzetes.

Óvodánk reggel 6⁰⁰ órától- délután 17⁰⁰-óráig tart nyitva.

5.3.2. Hetirend

A hetirend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportokban. A hetirend összeállításánál arra ügyelünk, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvalósítására.

Napok	10-20perc	30-35 perc
Hétfő	Szabad játék, irányított játék Verselés, mesélés Mindennapos mozgás	Kötetlen beszélgetés Élményszerző séta
Kedd	Szabad játék, irányított játék Verselés, mesélés Mindennapos mozgás	Külső világ tevékeny megismerése
Szerda	Szabad játék, irányított játék Verselés, mesélés Mindennapos mozgás	Ének-zene énekes játék, gyermektánc
Csütörtök	Szabad játék, irányított játék Verselés, mesélés Mindennapos mozgás	Tervezett szervezett testnevelés
Péntek	Szabad játék, irányított játék Verselés, mesélés Mindennapos mozgás	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Hittanfoglalkozás

Az itt leírt hetirend általánosságban foglalja össze a megvalósítandó feladatokat. Számtalan variációval az adott csoport és a gyermekek igényeinek, képességeinek figyelembevételével nemcsak a komplex foglalkozások helyeit, de az idő kereteit is megváltoztathatja az óvodapedagógus.

5.4. A nevelés tervezése - dokumentációi, a gyermekek fejlettségi szintjének mérése –értékelése.

Bár nagy mértékben építünk a gyerekek spontán ötleteire, tapasztalataira, mégis nagyon fontosnak tartjuk a **tudatos tervezést** a nevelő munkánkban.

Ennek során:

- a nevelési feladatok egymásra épülnek, csupán egymás közti arányai változnak,
- a nevelés folyamatában kialakuló szintek nem statikusak, állandóan változnak, a gyermek fejlődését jelzik, egyben további fejlődésének kiindulópontjai is,
- a testi és pszichikai fejlődés szervesen összefügg, és kölcsönhatásban van egymással,
- az egyes gyermekek fejlődési üteme különböző, valamint ugyanannak a gyermeknek fejlődési dinamikája a különböző területeken más és más lehet,
- az óvodai élet folyamatában számolnunk kell előre nem látott nevelési helyzetekkel,
- tervezésnél nem az ismeretanyag növelésére, hanem a több alkalommal, sokoldalúan, különböző nézőpontból való megközelítésre helyezük a hangsúlyt.

Óvodánk írásos dokumentumai

- Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
- Emődi Gyermekálmom Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programja
- Az óvoda éves működési terve (kölségvetés – pedagógiai, ellenőrzési, továbbképzési)
- Munkaközösség munkaterve
- A gyermekcsoportok nevelési (tevékenységi) programja
- A gyermek folyamatos nyomon követésére használt dokumentumok a Nkt. 2011. évi CXCV. törvény és a 363/2012. (XII. 7.) Kormányrendelet alapján:
- gyermekek egyéni fejlettségét és fejlesztési feladatait (prevenció, korrekció) tartalmazza.
- Csoportnapló, melyben az óvodapedagógusok kéthetes váltásban dolgoznak, a tervezés közös feladatuk.
- Házirend
- Szervezési és Működési Szabályzat
- Dolgozói teljesítmény értékelési szempontsor

A tanulás tervezésénél a komplexitás a meghatározó. Az óvodai tevékenységek megszervezésénél maximálisan biztosítjuk a gyermeki jogokat, figyelembe vesszük a gyermek aktuális állapotát, szükségleteit, érdeklődését.

Mindezek kielégítésére indirekt, a gyermeki aktivitást biztosító módszereket alkalmazunk, fő tevékenységüket, a játékot tekintve kiindulópontnak. A játékban megvalósíthatók a különböző fejlesztési feladatok, melyekhez az óvodapedagógus olyan légkört és feltételeket biztosít, ahol a gyermekek felszabadultan tevékenykedhetnek és választhatnak a lehetőségek közül.

A szabad játék és tevékenységválasztás tiszteletben tartása mellett az óvodapedagógus tudatosan és tervszerűen biztosítja a fejlődéshez szükséges, differenciált tevékenykedés feltételrendszerét.

Célunk: A fejlesztő folyamat szakzerű ellenőrzése és értékelése az óvodába lépéstől az óvoda elhagyásáig. A mérés, értékelés segítségével kapunk visszajelzéseket a gyermekek előrehaladásáról, nevelő munkánk eredményességéről, az esetleges hiányosságokról. Az értékelés nem csupán tényfeltáró tevékenységet jelent, hanem olyan eszköz, amely folyamatokat, változásokat indukálhat mind az egyénben, mind a szervezetben. A tények minél objektívebbek, annál alkalmasabbak munkánk folyamatos javítására. A mérés azt szolgálja, hogy a pillanatnyi állapotnak megfelelően kijelölhessük a fejlesztés fő irányvonalait. A hangsúly a nevelő munka fontosságán van.

A gyermek folyamatos nyomon követésének részei:

- Anamnézis
- A gyermekek fejlődésének nyomon követése 2,5-7 éves korig
- A szükséges fejlődési területek és feladatok meghatározása
- Nyilvántartólap a szülők tájékoztatásáról
- Szükség esetén szakvélemények
- Gyermekekrajzok, egyéb gyermekmunkák

A gyermek fejlődésének nyomon követő dokumentációját, a gyermeki értékeléseket az alábbi mérésmetodikai módszerek alapján végezzük, szem előtt tartva a nevelőtestület kompetenciáját.

Feltáró módszerek	Feldolgozó módszerek
Megfigyelés (mint preferált módszer): - közvetlen, - közvetett	
Vizsgálat: - beszélgetés, - keletkezett gyermekmunkák elemzése, - szociometria, - dyslexia,	Minőségi elemzés Mennyiségi elemzés

A mérőeszközzel szembeni elvárások:

- szakmailag megalapozott legyen,
- fogja át a gyermeki személyiség egészét,
- illeszkedjen a pedagógiai programunkhoz,
- eredményei számszerűsíthetők legyenek,
- könnyen kezelhető legyen,
- ne igényeljen túlzott adminisztrációt,
- kezelje egységben az ellenőrzés, mérés, értékelés, minőségbiztosítás fogalomkörét.

Az óvodapedagógus az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követi, eredményeit szükség szerint, de legalább félévente a szülőkkel ismerteti.

Mérési naptár

	Anamnézis	Bemenet	Fejlettségi szint	Kimenet
Óvodába lépéskor	X			
3 – 4 évesek év elején		X		
3 – 4 évesek év végén			X	
4 – 5 évesek év elején			X	
4 – 5 évesek év végén			X	
5 – 6 – 7 évesek év elején			X	
5 – 6 – 7 évesek év végén				X

6. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

Óvodánk nevelő-oktató munkája csak akkor lehet eredményes, ha partnereinkkel megfelelő kapcsolatot építünk ki. Az eredményes partnerközpontú együttműködés során óvodánk arra törekszik, hogy megismerje a közvetlen partnerek igényeit, elvárásait és az óvoda alapelveit, céljait, feladatait azokkal összehangolja az együttműködés érdekében. A partnerközpontú óvodai nevelés alapvető feltétele, hogy a szülők és óvodapedagógusok, nevelő-oktató munkát segítő dolgozók között bizalmon alapuló együttműködés alakuljon ki. Ennek érdekében határoztuk meg óvodánkban a kapcsolattartás, az együttműködés lehetséges módjait, formáit.

6.1. Kapcsolattartás a családokkal

A család és az óvoda közötti jó kapcsolat kialakításában az óvónő személyiségének, nyitottságának, jó kapcsolatteremtő képességének van a legnagyobb szerepe. Kedvezően befolyásolja a kapcsolat alakulását az óvodapedagógus – gyerek viszony pozitív alakulása, az óvodapedagógus hitelessége, szakértelme. A szülők tájékoztatása nagyon fontos a gyermekek aktuális fejlettségi szintjéről, fejlődési jellemzőiről, fejlesztési feladatait tartalmazó dokumentumról. Törekszünk tartalmas kapcsolatot kialakítani a családdal.

Az óvodai nevelés a családra épül, a kettő összhangja teremti meg a harmonikus fejlődés feltételeit. Az óvodapedagógusok figyelembe veszik a családok sajátosságait, szokásait és az együttműködés során érvényesítik az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

A gyermekek nevelése érdekében elengedhetetlen a kapcsolat mélyítése. Ki kell használnunk a szülők érdeklődését, és ténylegesen együtt nevelő partnerré tenni a családot.

Együtműködésünk formái:

- kapcsolatfelvétel a leendő szülővel: levélben történő személyes értesítés, tájékoztatás az óvoda életéről.
- mindennapos találkozások
- szülői értekezletek
- fogadóórák
- családlátogatások, (óvodába kerülés előtt, továbbiakban szükség szerint)
- beszoktatás időszaka
- pedagógiai-, pszichológiai előadások
- közös programok, kézműves délelőttök, ünnepek
- közös családi kirándulások
- szülői szervezeten keresztül

6.2 Szakmai kapcsolatok

Intézményünk az „Örökös Zöld” Óvoda elnyerését követően célul tűzte ki bázis intézménnyé válását. Ennek érdekében törekszik a térség „Zöld” Óvodáival való szorosabb szakmai kapcsolat kialakítására, „jó gyakorlat” átadására.

A Kárpát–medence magyar nyelvű intézménye közötti oktatási tér kialakítása érdekében óvodánk törekszik a külhoni magyar óvodákkal (testvérváros: Parajd) szakmai kapcsolatépítésre.

6.3. Az érdekelt felek (közvetlen és közvetett partnerek) azonosításának szabályozása

Partnerek	Az együttműködés formái	Az együttműködés gyakorisága	A kapcsolattartó személy a partner részéről	A kapcsolattartó személy az óvoda részéről	A kapcsolattartás frissítésének időpontja
1. Közvetlen partnerek					
1.1. A GYERMEKEK	- napi óvodai élet, - egyéni és csoporthelyzet	- naponta	- valamennyi gyermek	- adott csoport óvodapedagógusa	- minden nevelési év első napja
1.2. AZ ALKALMAZOTTI KÖR: - Pedagógusok, - Technikai személyzet	- napi munkakapcsolat, - az óvodai élet hagyományai, - a felnőttek ünnepei, rendezvényei	- naponta, - nevelőtestületi és munkatársi értekezletek, - pedagógusnap, - a dolgozók jubileumi ünnepe	- valamennyi alkalmazott	- óvodavezető	- minden nevelési év első napja, - változás esetén azonnal
1.3. AZ ÓVODÁBA JÁRÓ GYERMEKEK SZÜLEI	- napi kapcsolat, - szülői értekezlet, - munkadélután, - ünnepek, - közösen szervezett egyéb programok	- naponta, - az éves Munkatervnek megfelelően, - család és óvoda kapcsolata fejezetben részletesen kidolgozva	- A Szülői Szervezet mindenkori vezetője	- a csoportok óvodapedagógusai, - óvodavezető	- minden nevelési év 09.15-ig
1.4. BÖLCSŐDE	- napi kapcsolat, - értekezletek, - közös ünnepek, - munkamegbeszélés, - „Bölesi-kukucs” nyílt nap	- folyamatos	- valamennyi gyermek, szülő	- kisgyermeknevelő, bölcsődei dajka	- minden nevelési év első napja
1.5. A FENNTARTÓ: Emőd Város Önkormányzata	- értekezletek, - munkamegbeszélések, - írásbeli tájékoztató, - jegyzőkönyvek, - beszámolók, - rendezvényeinken való részvétel, - betekintés óvodánk hétköznapi életébe	- a nevelési év munkatervének megfelelően, - a fenntartói jogszabályi elvárásoknak megfelelően, - a feladatok aktualizálásának időpontjában	- polgármester	- óvodavezető	- minden nevelési év 09.15-ig
1.6. II. RÁKÓCZI FERENC ÁLTALÁNOS ISKOLA	- közös ünnepek, - első osztályosok bemutató óráján való részvétel, - tájékoztató szülői értekezlet az iskolába induló szülők számára, - közös szakmai tapasztalatcserék, - a sportszombat helyszínének biztosítása, - szakmai munkaközösségi tanácskozások	- a mindenkori éves munkatervnek megfelelően	- Az iskola igazgatója	- Az éves nevelési munkatervben megbízott óvodapedagógus	- minden nevelési év eleje

Partnerek	Az együttműködés formái	Az együttműködés gyakorisága	A kapcsolattartó személy a partner részéről	A kapcsolattartó személy az óvoda részéről	A kapcsolattartás frissítésének időpontja
2. Közvetett partnerek					
2.1. Reményi Ede Alapfokú Zenei Alapfokú Művészeti Iskola	<ul style="list-style-type: none"> - Hangversenyek - Szakmai megbeszélés 	<ul style="list-style-type: none"> - Az éves munkaterv alapján alkalmasszerűen 	<ul style="list-style-type: none"> - Zeneiskola igazgató 	<ul style="list-style-type: none"> - Óvodavezető 	<ul style="list-style-type: none"> - minden nevelési év 09.15-ig
2.2. Emődi Szociális Szolgáltató Központ	<ul style="list-style-type: none"> - Hagyományok ápolása - Szakmai megbeszélések 	<ul style="list-style-type: none"> - Alkalmasszerű 	<ul style="list-style-type: none"> - a szociális intézmény vezetője 	<ul style="list-style-type: none"> - Óvodavezető 	<ul style="list-style-type: none"> - évente nevelési év elején
2.3. Emőd Város Városgondnoksága	<ul style="list-style-type: none"> - Az óvoda működéséhez szükséges gazdálkodási feladatok ellátása - Gyermekélelmezés 	<ul style="list-style-type: none"> - Naponta 	<ul style="list-style-type: none"> - Városgondnokság vezetője 	<ul style="list-style-type: none"> - Óvodavezető - Vezetőhelyettes 	<ul style="list-style-type: none"> - Minden költségvetési év elején 01.31-ig
2.4. Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat	<ul style="list-style-type: none"> - A családok szociális és mentális problémáiban való segítségnyújtás, - A veszélyeztetett gyermekekről való jelzés, egyeztetés, - Esetmegbeszélések, - Családi napok szervezése - Szakmai megbeszélések 	<ul style="list-style-type: none"> - Igény szerint, - Munkatervnek megfelelően 	<ul style="list-style-type: none"> - Az óvoda gyermekjóléti felelőse 	<ul style="list-style-type: none"> - Gyermekjóléti felelős 	<ul style="list-style-type: none"> - Minden nevelési év 09.15-ig
2.5. Emődi Művelődési Ház és Könyvtár	<ul style="list-style-type: none"> - Élménynyújtás gyermekek számára 	<ul style="list-style-type: none"> - Alkalmasszerű 	<ul style="list-style-type: none"> - Kultúrház igazgató - Előadás szervező 	<ul style="list-style-type: none"> - Óvodavezető - Vezető helyettes 	<ul style="list-style-type: none"> - évente 09.15-ig
2.6. A gyermekorvos és a védőnő	<ul style="list-style-type: none"> - Hallásvizsgálat, - Fogászat - Napi kapcsolat - A gyermekek időszakos orvosi vizsgálata - Szülői tájékoztatások 	<ul style="list-style-type: none"> - Napi - Az éves megállapodásnak megfelelően 	<ul style="list-style-type: none"> - Óvodaorvos - Az óvoda védőnője - Fogorvos 	<ul style="list-style-type: none"> - Óvodavezető 	<ul style="list-style-type: none"> - Minden költségvetési év elején 01.31-ig

Partnerek	Az együttműködés formái	Az együttműködés gyakorisága	A kapcsolattartó személy a partner részéről	A kapcsolattartó személy az óvoda részéről	A kapcsolattartás frissítésének időpontja
2.7. B.A.Z. Megyei Pedagógiai Szakszolgálat és Miskolci Tagintézménye	<ul style="list-style-type: none"> - Gyermek szakértői vizsgálata (SNI, BTMN) - Fejlesztő foglalkozások szervezése - Nevelési tanácsadás 	<ul style="list-style-type: none"> - folyamatosan - Minden nevelési év januárig (iskolaérettségi vizsgálat) - igény szerinti tanácsadás 	<ul style="list-style-type: none"> - Intézményegység vezető 	<ul style="list-style-type: none"> - Óvodavezető 	<ul style="list-style-type: none"> - évente 09.15-ig
2.8. Oktatási Hivatal Miskolci Pedagógiai Oktatási Központ	<ul style="list-style-type: none"> - Továbbképzések - Szakmai fórumok szervezése - Jó gyakorlatok népszerűsítése - Jogi tanácsadás - Minősítési eljárásban való részvétel - Tanfelügyelet - Önértékelés 	<ul style="list-style-type: none"> - A törvényi szabályozóknak megfelelően 	<ul style="list-style-type: none"> - OH Észak-magyarországi Regionális képviselője Miskolc 	<ul style="list-style-type: none"> - Óvodavezető 	<ul style="list-style-type: none"> - Jogszabályoknak megfelelően
2.9. Történelmi Egyházak Képviselői Emőd	<ul style="list-style-type: none"> - hitoktatás - templomlátogatás 	<ul style="list-style-type: none"> - heti rendszerességgel - alkalmyszerűen 	<ul style="list-style-type: none"> - lelkészek - hitoktatók 	<ul style="list-style-type: none"> - Óvodavezető - Óvodavezető-helyettes 	<ul style="list-style-type: none"> - Alkalmyszerű
2.10. Munkavédelmi Megbízott	<ul style="list-style-type: none"> - Munkavédelmi szemlék - Intézményi bejárás, - Balesetek kivizsgálása - Jegyzőkönyvek készítése - Alkalmyszerű munkavédelmi ellenőrzések 	<ul style="list-style-type: none"> - Évi egy alkalommal - Baleset esetén - Szűrőpróbaszerűen 	<ul style="list-style-type: none"> - A Megbízott Munkavédelmi felügyelő 	<ul style="list-style-type: none"> - Óvodavezető 	<ul style="list-style-type: none"> - minden nevelési év elején 09. 15-ig
2.11. Nemzeti Népegészségügyi Gyógyszerészeti Központ	<ul style="list-style-type: none"> - Alkalmyszerű közegészségügyi ellenőrzések intézményi igénynek megfelelően 	<ul style="list-style-type: none"> - Szűrőpróbaszerűen 	<ul style="list-style-type: none"> - Népegészségügyi központ szakalkalmazottja 	<ul style="list-style-type: none"> - Óvodavezető 	<ul style="list-style-type: none"> - a mindenkor ellenőrzések időpontjában

7. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

Meggyőződésünk, hogy a tevékenységek által nevelődő gyermek felnőve aktív részese lesz saját természeti és társadalmi környezete kialakításának. Az óvodai foglalkozásokat az óvoda helyiségiben, az udvaron, illetve óvodán kívüli helyszínen szervezzük. Az óvodán kívüli foglalkozások alkalmával a gyermekek felügyelete folyamatosan biztosított, melyről a szülőt előzetesen tájékoztatjuk. A tevékenységközpontú óvodai nevelés tartalma a tevékenységeken keresztül jut érvényre és a nevelési folyamat négyes feladatrendszerén keresztül valósul meg. A négyes feladatrendszer elemeit a nevelés foglalja keretbe. A feladatrendszer elemei a gyakorlatban nem különülnek el egymástól.

A feladatrendszer elemei:

- 1. Játék és tanulási tevékenység**
- 2. Társas és közösségi tevékenység**
- 3. Munka jellegű tevékenység**
- 4. Szabadidős tevékenység**

7.1. Játék

A játék a 2,5-7 éves gyermek alapvető, semmi mással nem helyettesíthető, a pszichikumot, a kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenysége. A játék – szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat - a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melyet mindennap visszatérő módon, hosszan tartóan kielégítünk. A játékban a gyermek kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket, megoldási módokat kaphat bizonyos élethelyzetben való viselkedésre, megnyugodhat, kiélheti szorongásait, problémáit és újra élheti kellemes élményeit. Játék közben a gyermek társakra talál, kommunikál és közösen végezhető tevékenységekbe fog, versenyez, szabályokat alkot, ezek alapján cselekszik. A játék a személyiség fejlesztés és az óvodai nevelés legfontosabb és leghatékonyabb eszköze, olyan komplex tevékenységforrás, amelyet tudatosan felhasználunk a nevelés folyamatában a célok eléréséhez. A játék a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon hosszantartóan, és lehetőleg zavartalanul kell megvalósulnia.

A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait a játékban tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó tevékenységgé. A gyermek játék által közvetíti gondolatait, érzelmeit.

Megtanul együttműködni, beszélgetni, alkotni, megismerni a másik embert, képet alkotni a világról és úgy érzi, alakítja is azt. Fantáziája gyarapszik, a játékon keresztül jut ismeretekhez, munkafolyamatokat sajátít el, tanul.

A játék tevékenység célja

A gyermek szabad képzelettársításának elősegítése a szabad játék túlsúlyának érvényesülése folytán. Az intellektuális, mozgásos, szociális kapcsolatok, élmények többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása.

A szabad játék során az óvodapedagógus biztosítja a gyermek számára az önállóságot és a szabadságot:

- a játéktevékenység kiválasztásában,
- a játékeszközök megválasztásában,
- a társak megválasztásában.

Az óvodapedagógus feladata

- o a játékhoz szükséges optimális feltételek folyamatos biztosítása (hely, idő, eszköz),
- o a szűkebb és tágabb környezetből szerzett gyermeki benyomások feldolgozásának biztosítása,
- o a 2,5-7 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének gazdagítása, a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével,
- o a nyugodt légkör megteremtése,
- o élményszerzési lehetőségek biztosítása a különböző játékformákhoz: a gyakorló játékok, a szimbolikus-szerepjátékokhoz, konstruáló játékokhoz, szabályjátékokhoz
- o a játék útján megismertetjük őket a világgal, tárgyakkal, tárgyak tulajdonságaival, a valóság jelenségeivel, eseményeivel - ezzel a gyermek értelmi képességeinek fejlődését segítjük elő,
- o a gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása,
- o szükség esetén bekapcsolódás a játékba, együtt játszás a gyermekekkel,
- o segítségadás a játék közben kialakult konfliktushelyzetek demokratikus feloldásában,
- o beszédkészség fejlesztése a játékon keresztül,

- használjuk ki a népi játékokban rejlő személyiségfejlesztő lehetőségeket, biztosítva ezzel múltunk értékeinek megismerését, játékba való beépítését,
- az óvodapedagógus mutasson mintát a játék apró fogásaira, tanuljunk meg ismételni egy-egy jól bevált játékot, rugalmasságot, folyamatosságot, spontaneitást vigyünk a nevelési folyamatba.

Tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermekek a tevékenységek során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények alapján tanulnak, s általa fejlődnek. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és idő keretben valósul meg. A játékos tanulás alatt egyéni adottságaikhoz mérten fejlődnek értelmi képességeik: érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, képszerű szemléletes gondolkodás, kreativitás. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás és a felfedezés lehetőségének biztosítása.

A tevékenység célja

A gyermek kompetenciáinak, készségeinek, képességeinek fejlesztése előzetes tapasztalataira, ismereteire építve, érdeklődési kedvének fenntartása és tanulási vágyának megalapozása. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermek előzetes ismereteire, tapasztalataira.

Az óvodapedagógus feladata:

- a gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának, érdeklődésének sokoldalú kielégítése a nap folyamán,
- változatos, a gyermekek cselekvő aktivitására épülő, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása,
- a váratlan, spontán adódó lehetőségek tudatos felhasználása a gyermekek fejlesztése érdekében,
- a gyermeki kérdésekre épülő ismeretátadás lehetőségeinek kiaknázása,
- a szervezett tapasztalatszerzés esetén az életkori sajátosságok és egyéni képességek figyelembe vétele,
- az egyéni fejlődési, érési ütem figyelembevétele a tevékenység felkínálása során,

- a gyermekek értelmi képességének fejlesztése,
- a kiemelkedő képességű gyermekek tehetségének felismerése, fejlesztése,
- részképesség-lemaradás, egyéb tanulási zavarok kiszűrése, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet, SNI és BTM-es gyerekek egyéni fejlesztése,
- személyre szabott, pozitív értékelés a tanulás irányítása során.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos, minta-, és modellkövetéses magatartás-, és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
- a spontán játékos tapasztalatszerzés,
- a cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati problémamegoldás.

7.2. Társas és közösségi tevékenység

A közösségi nevelés alapelve, hogy a gyermek, mint egyén találja meg a helyét a közösségben. Válgják igényévé a csoporttal való együttműködés, ugyanakkor, egyedül is tevékenykedhessen. A kooperációs és kommunikációs képességek pedagógiai szempontból sikeres formálásának legfontosabb feltétele, hogy a tevékenység-társadalmi és egyéni-értéktartalma és hasznossága nyilvánvaló, felismerhető, tudatosítható, átélhető legyen. Az együttműködési és érintkezési képességek jellegét, tartalmát, színvonalát, hatékonyságát stb. mindenekelőtt az alapul szolgáló tevékenységek társadalmisága határozza meg.

Pedagógiai programunk négyes feladatrendszerre megfelelő bázist nyújt a kooperációs és kommunikációs képességek fejlesztéséhez.

A társas kapcsolatok alakulásának legfőbb eszköze elsősorban a játék, ezt követik a közös tevékenységek, a közösen végzett feladatok, a különböző szervezeti keretekben megvalósuló tanulási formák.

A társas és közösségi tevékenységek a nevelőmunka egészét átszövik. Ebben a folyamatban legfontosabb időpont az, amikor a gyermek először ismerkedik az óvodával, az óvodai csoporttal. A zökkenőmentes átmenet elősegítése érdekében először a megszokott családi környezetben, családlátogatás alkalmával találkozunk a gyerekekkel.

A vegyes életkorú csoportban a társas, közösségi tevékenységekre, a szociális tanulásra gazdagabb lehetőségek nyílnak. Ezáltal megkönnyítik és eredményesebbé teszik a beszoktatást is.

A mindennapok tevékenységeit úgy szervezzük, hogy elősegítsük a gyermekek akaratának, önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának fejlődését. Megalapozzuk a szociálisan elfogadható önértékelés képességét. A szokás és normarendszer megalapozása tevékenységeken keresztül történik.

A gyermek számára biztonságot nyújt a megalapozott és következetes, ám rugalmasan kezelt szokásrendszer. Általa fejlődik normarendszere, mely a további fejlődési szakasznak, az iskoláskornak az alapja, s egyben a felnőtté válás feltétele is.

Tevékenység célja

Szociális képességek fejlesztésével a szocializáció kialakulásának, a közösségi nevelés megvalósulásának segítése:

- Normákhoz, szabályokhoz, szokásokhoz való pozitív viszonyulás kialakításával a közösségbe való beilleszkedés fejlesztése.
- Az önként vállalt és kötelező jellegű tevékenységek során a kezdeményező készség, szervező készség, együttműködő-, alkalmazkodó képesség, valamint a segítségkérés és nyújtás, tolerancia képességének fejlesztése.
- A késleltetés, lemondás, kivárás képességének erősítése.
- Felnőttekhez, a közösséghez és a tágabb környezethez való pozitív viszonyulás, kötődés alakítása.
- Érzelmek, helyzetek, konfliktusok kezelésének fejlesztése különböző stratégiák megismertetésével, beépülésével.
- A csoportkohézió fejlesztése élmények, távlatok, ünnepek átélésével.
- A spontán érdeklődés, kíváncsiság, egymástól való tanulás erősítése, fejlesztése, a tudásvágy és problémamegoldás kialakításának segítése a tapasztalatok, élmények és cselekedtetések által.
- Az öröm, a siker, a kudarc átélése a szeretet és harag megnyilvánulási lehetőségének biztosítása a csoportnorma keretei között.
- Igazságérzet alakítása: legyen képes küzdeni a saját igazáért és elfogadni a másikat.
- Kötelességtudat fejlesztése: a vállalt és kötelező feladatok teljesítésével.
- Felelősségérzet fejlesztése: az igazmondással és őszinteséggel.
- Személyes minta és példamutatás.

- Bizonyos tevékenységekhez kapcsolódó, csak az adott csoportra jellemző rítusok, szokások kialakítása.
- Értékelésnél preferáljuk a személyre szóló, egyéni sajátosságokra alapuló, konkrét helyzetre vonatkozó megerősítést és a közösség előtt történő erkölcsi elismerést.
- Személyes tér védelmével az elvonulás lehetőségének biztosítása, a súrlódások, agresszivitás, konfliktushelyzetek lehetőségének csökkentése, kuckósítás.

Óvodapedagógus feladata

- Biztonságos, nyugodt, félelemmentes óvodai mindennapok biztosítása, amiben lehetőség kínálkozik a gyermekek közötti, valamint a gyermekek és felnőttek közötti minél gyakoribb kontaktusfelvételre.
- A felnőttekkel és a társakkal kapcsolatos viselkedési szokások kialakítása és gyakorlása természetes szituációkban.
- A gyermekcsoporton belül az együttműködés, az együttjátás, együttdolgozás képességének kialakítása, gyakorlása.
- A konfliktusok kezelése.
- A társakért, a csoportért érzett felelősségérzet alakítása.
- A demokratikus szabályok betartásának gyakorlása.
- Arra nevelni a gyermekeket, hogy megértést és toleranciát tanúsítsanak társaik irányában.

7.3. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munkajellegű játékos tevékenység. Az értékteremtő munkatevékenységek az óvodai élet mindennapjában jelen vannak, ezek egyrészt a gyermekek saját személyével kapcsolatos teendők ellátása: az önkiszolgálás, másrészt a közösségért végzett tevékenységek: naposság, egyéni megbízatások, alkalmoszerű munkák, a környezet rendben tartása, növénygondozás.

A gyermekek a munkatevékenység során tapasztalatokat szereznek, ismerkednek a környezetükkel. A gyakorlás során formálódik attitűdjük, és egyre pontosabbá válnak a munkavégzéshez szükséges képességeik, készségeik. Közben olyan tulajdonságaik alakulnak ki, mint a kitartás, felelősségvállalás, céltudatosság, kötelességtudat, önállóság. A közösen végzett munka pozitívan hat a közösségi kapcsolatok alakulására is.

A gyermek munkajellegű tevékenysége önként vállalt és örömmel végzett tevékenységként jelenik meg a mindennapokban, mely a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A tevékenység célja

A munkavégzéshez szükséges készségek, képességek, kompetenciák alakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatait, környezetük és tárgyaik rendben tartását, kötelességtudatát.

Az óvodapedagógus feladata

- a különböző típusú munkajellegű tevékenységek tudatos tervezés,
- szervezése bizalmon alapuló, szeretetteljes légkörben,
- a szükséges feltételek (hely, eszköz, idő) folyamatos biztosítása,
- a lehetőség megteremtése arra, hogy a gyermekek önkéntesen, önállóan kedvük és képességük szerint elvégezzék az önmagukkal kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, ill. a társaik érdekében végzett munkatevékenységet,
- a differenciálás elvének érvényesítése a feladatadáskor,
- a fokozatosság betartása a gyermekek egyéni fejlettségének figyelembe vételével,
- a gyermekekkel való fokozatos együttműködés, szükség esetén segítségnyújtás,
- sikerélményhez juttatás, a munka örömeinek megéreztetése,
- reális, konkrét, ösztönző, fejlesztő hatású pozitív értékelés alkalmazása.

7.4. Szabadidős tevékenység

A szabadidő igazi tartalma: a szabadidő hasznos eltöltésének céljából a lehetőségek közötti szabad választás.

Az óvodások napi életének ilyen formában való szervezésével nemcsak változatos, minden gyermek érdeklődésére igényt tartó keretet teremtünk, hanem a csoportnál nagyobb közösség megismerésére, sőt kialakítására is lehetőséget biztosítunk.

A tevékenység célja

A szabadidős tevékenységben célunk az, hogy minden gyermek megtalálja a fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb tevékenységet. A szabad, mindennapi tevékenykedés elsősorban a játékidőben bontakozik ki.

Óvodapedagógus feladata

- Törekedjen a zárt csoportszoba tereinek kiszélesítésére. Keresse a lehetőségeket arra, hogyan biztosíthatna nagyobb mozgás- és tevékenységi teret a gyermekeknek.
- A választásra felkínált tevékenységek listáját bővítse, időszakonként gondolja át a változtatások lehetőségét és szükségességét.
- Egyszerű, saját maga és a gyermekek alkotta eszközökkel segítse elő a gyermekek fantáziájának fejlődését.
- Pihenőidőben és a délután folyamán keressen és kínáljon lehetőséget az egyéni képességek fejlesztésére, a differenciált gyakorlásra, a gyermekek egyéni kéréseinek teljesítésére.

8. KOMPLEX FOGLALKOZÁSOK RENDSZERE

8.1. Verselés, mesélés

Az érzelmi biztonság megteremtésének és az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszköze. A mindennapos verselés, mesélés, népi hagyományokat felelevenítő mondókázás az óvodáskorú gyermekek alapvető szükséglete. A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, rigmusok, dúdolók, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermekeknek érzelmi-értelmi élményt adnak. A mesék - népmesék a gyermek érzelmi, értelmi és etikai fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője.

Tájékoztatja a külvilág és az emberi belső világ legfőbb viszonylatairól, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákról, ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra. A mese megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának, világképének. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál, a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A gyermekek saját vers - és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik igen fontos módja.

A tevékenység célja

A gyermekek érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődésének segítése, biztonságos önkifejezésének fejlesztése, a nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel, valamint irodalmi érdeklődésük felkeltése - hangsúlyozva a magyarság történelmét feldolgozó mondavilágot, meséket.

Az óvodapedagógus feladata

- a mindennapos mesélés, verselés, népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei elmaradhatatlan elemként van jelen a mindennapokban,
- történetek hallgatása, népi, klasszikus és a kortárs irodalmi művek megismerése
- a 2,5-6-7-éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása,
- a gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a versekkel, mesékkel, a bábozás és dramatizálás eszközeivel, anyanyelvi játékokkal feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait,
- a nyugodt, meghitt légkör, a szoros érzelmi kapcsolat megteremtése az irodalmi alkotások teljes átéléséhez,
- a megfelelő hely, idő és eszköz (biztosítása a meséléshez, bábozáshoz, dramatizáláshoz, képeskönyvek elérhetőségének biztosítása, a könyvek megbecsülésére nevelés,
- a gyermekek önálló elképzeléseinek segítése, az önkifejezés lehetőségének támogatása,
- az irodalmi művek élményszerű bemutatása a hang játékaival, mimikáival, a beszéd zenei elemeinek érvényesítésével,
- a szülők meggyőzése az otthoni rendszeres mesélés fontosságáról.

8.2. Ének-zene, énekes játékok, gyermektánc

Az óvodai zenei nevelés a gyermek szép iránti fogékonyságát, nyitottságát, a zenei képességek fejlesztését első sorban érzelmi alapon kívánja kibontakoztatni. Az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés és zenélés egyaránt örömet nyújtanak a gyermeknek. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömeit.

Az élményt jelentő közös éneklés közben fejlődik hallásuk, éneklési készségük, ritmusérzékük, harmonikus, szép mozgásuk. A népdalok énekeltetése, a gyermeki „néptáncok” és „népi” játékok a hagyományok megismerését és továbbélését is segítik. A gyermekek zenei képességeinek és zenei kreativitásának alakításában fontos helyet kapnak az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások (pl. Forrai Katalin, Gryllus Vilmos dalai) is.

A tevékenység célja

A gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, zenei ízlésük, hallásuk, ritmusérzékük, harmonikus, szép mozgásuk fejlesztése, esztétikai fogékonyságuk formálása, zenei anyanyelvük megalapozása.

Az óvodapedagógus feladata

- a felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő összeállítása,
- a 3-6-7 éves korban megtervezhető hagyományos zenei tartalmak biztosítása,
- a tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása,
- a mintaszerű énekes és hangszeres bemutatással a gyermekek zenei ízlésének és esztétikai fogékonyságának fejlesztése,
- a közös éneklés és játék örömeinek megteremtésével a gyermekek érzelmvilágának gazdagítása,
- a felnőtt minta spontán utánzási lehetőségének megteremtése a mindennapokban,
- a zene- ritmus- mozgás kapcsolatában a gyermekek harmonikus, szép mozgásának alakítása,
- a népdalok, a gyermek néptáncok, és népi játékok alkalmazásával a néphagyományok megismertetése, ezáltal a szülőföld értékeinek átörökítése,
- migráns gyermek nevelése esetén hazájának kulturális értékeit is figyelembe vevő dal- és zenei anyag választása,
- a gyermekek nyelvi képességének fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei képességfejlesztő játékokkal.

8.3. Rajzolás, mintázás, kézimunka

A vizuális tevékenységek: a rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka, mint az ábrázolás különböző fajtái, a népművészeti elemekkel, a műalkotásokkal, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal való ismerkedés is fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének. A vizuális nevelés a gyermekeket egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelően képi-plasztikai kifejező képesség birtokába juttatja, kialakítja bennük az elemi komponáló, térbeli tájékozódó és rendező képességet. A látás, a megfigyelés, a befogadás által formálódnak a gyermekek képzetek, gazdagodik élmény és fantáziaviláguk. A vizuális nevelés áthatja az óvodai tevékenységrendszer egészét, melyben fontos a tevékenység öröme, az alkotáshoz, önkifejezéshez, esztétikai élmények befogadásához.

A tevékenység célja

A gyermekek élmény és fantáziavilágának képi, téri szabad önkifejezése. A gyermekek tér-, forma-, szín-képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti fogékonyságuk, igényességük alakítása.

Az óvodapedagógus feladata

- a gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése,
- a szabad alkotás lehetőségének megteremtése párhuzamosan végezhető tevékenységként,
- a gyermekek megismertetése az eszközök használatával, változatos technikákkal és eljárásokkal,
- az ábrázolótevékenységgel kapcsolatos higiéniai szokások megtanítása,
- a 2,5-6-7 éves korban tervezhető alkotó tevékenységek tartalmának differenciált tervezése,
- a gyermekek tevékenységvágyának felkeltése, a kezdeményezés, kreatív önmegvalósítás érvényre juttatása,
- képi gondolkodásuk fejlesztése, esztétikai érzékenységük fokozása,
- a gyermeki alkotások pozitív értékelése,
- a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatása és a tehetségek bátorítása,
- migráns gyermekek nevelése esetén hazájuk kulturális értékeinek bemutatása.

8.4. Mozgás, mozgásos játékok, mindennapos testnevelés

Az óvodáskorú gyermek egészséges testi fejlődésének biztosítása nem képzelhető el a rendszeres, játékban gazdag, az egyéni képességeket messzemenően figyelembe vevő, kellő aktivitást és terhelést biztosító testnevelés nélkül. A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes nagy mozgását, valamint testi képességeiket: mint erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, erősítik a társra figyelést. Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró képességét, fontos szerepük van az egészség megőrzésében. A mozgás felerősíti és kiegészíti a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását. A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodó képesség fejlődését, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását.

A tornának, játékos mozgásnak és minden egyéb egészséges életmódot erősítő tevékenységnek helyet adunk mindennapi nevelésünk során a csoportszobákban és szabad levegőn egyaránt.

A tevékenység célja

A gyermek természetes mozgáskedvének megőrzése, harmonikus mozgásának, testi képességeinek, valamint tájékozódásának, alkalmazkodó képességének és a személyiség akarati tényezőinek fejlesztése játékos formában. Hangsúlyos szerepet kap a mindennapos testnevelés tervezése, szervezése és annak megvalósítása változatos helyszíneken (csoportszoba, szabad levegő), eszközzel vagy eszköz nélkül.

Az óvodapedagógus feladata

- egészséges életvitel magalapozása a rendszeres mozgás lehetőségének biztosításával,
- mozgásra inspiráló biztonságos környezet megteremtése,
- szabad játékban történő spontán mozgás lehetőségének biztosítása a csoportban és az udvaron,
- a különböző szervezeti keretek megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének kielégítése érdekében (kötelező testnevelés foglalkozás, mindennapos testnevelés),
- a gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése,
- a mozgástapasztalatok bővítésének biztosítása, mozgáskészség, mozgáskultúra alakítása,
- a testi képességek, erő, állóképesség, ügyesség, gyorsaság fejlesztése,
- a mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése
- a 2,5-6-7- éves korban tervezhető mozgások és mozgásfejlesztő játékok folyamatos biztosítása,
- mozgásos feladatokon keresztül a testséma fejlesztése, téri tájékozódás, oldaliság kialakítása
- az önértékelés és önbizalom növelése a mozgásos tevékenység pozitív megerősítésével.

8.5. A külső világ tevékeny megismerése

A környezettel való ismerkedés a kisgyermek alapvető szüksége. A gyermekek kíváncsiságuk, érdeklődésük, aktivitásuk során tapasztalatokat szereznek a közvetlenebb és tágabb természeti- emberi- tárgyi környezetükről. Megismerik a szülőföldhöz, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti – családi – tárgyi kultúra értékeit és megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Matematikai nevelésünkben fontos feladat, hogy a gyermekek természetes környezetben ismerkedjenek a mindennapi életben található matematikai fogalmakkal, ismeretekkel.

A spontán tapasztalatszerzés, a megfigyelések, kezdeményezések során fokozzuk érdeklődésüket, megalapozzuk logikus gondolkodásukat. Az elemi ok-okozati összefüggések felfedezése, megtapasztalása során juttatjuk el a gyermekeket problémahelyzetek megoldásához. A külső világ tevékeny megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek a birtokába is jutnak a gyermekek. Felismerik a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat, általa alakul ítélő képességük, fejlődik a tér-, sík- és mennyiség szemléletük, valamint gondolkodásuk.

A spontán játékos tapasztalatszerzés és a komplex tevékenységek tapasztalatai mellett az óvodáskor utolsó szakaszában a matematikai nevelés önállóságát is hangsúlyozzuk. A matematikai nevelés a gyermekek kíváncsiságára, érdeklődésére, észlelésére, megismerési vágyára épülve valósul meg.

A tevékenység célja

A közvetlen és tágabb környezet felfedezése során olyan tapasztalatok megszerzése, készségek és képességek kialakítása, amelyek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz és tájékozódáshoz szükségesek. Természetet szerető és védő emberi értékek alakítása, környezettudatos magatartás megalapozása, olyan pedagógia attitűd közvetítése, amelyben a gyermek önálló véleményalkotása és döntési képessége fejlődik.

A közvetlen környezet megismerése közben célunk a minket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztaltatása, a matematikai érdeklődés felkeltése, a logikus gondolkodás megalapozása.

Az óvodapedagógus feladata

- a gyermekek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, élményeire, tapasztalataira épülő új ismeretek kiválasztása, a környezet tevékeny megismerésének biztosítása,
- változatos tevékenység biztosítása a tapasztalatszerzés, élménygyűjtés, felfedezés során,
- a 2,5-6-7 éves korban tervezhető hagyományos és helyi tartalmak kiválasztása a környezetünk értékeinek felfedezése érdekében,
- a környezet szépségének, harmóniájának felfedezésére, védelmére, óvására nevelés,
- a környezetvédelem alapjainak megismertetése (föld, víz, levegő, növény és állatvilág, tájvédelem),
- környezetbarát szokások megalapozása (takarékoskodás a vízzel, papírral, hulladékkezelés, szelektálás),
- a tárgyi feltételek biztosítása a természetben való folyamatos tevékenységhez,

- a gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése, önálló véleményalkotásának, döntési képességének segítése a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- megfelelő ismerethordozók biztosítása a tőlünk távollevő tájak, emberek, növények, állatok, tudományos jelenségek megismeréséhez.
- a játék során adódó spontán matematikai helyzetek kihasználása,
- matematikai fogalmak, kifejezések, összefüggések megismertetése, megtapasztaltatása,
- az 5-7 éves korban tervezhető tartalmak biztosítása,
- mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyok felismertetése tevékenységbe ágyazva,
- a gyermeki tevékenység változatos formáinak biztosítása: egyéni, páros, mikro-csoportos szervezéssel,
- olyan eszközök, és tevékenységi lehetőségek biztosítása, amelyen keresztül érvényesül a gyermekek cselekvő aktivitása, tapasztalatszerzése,
- a gyermekek matematikai érdeklődésének kielégítése, logikus gondolkodásuk megalapozása,
- elemi ok-okozati összefüggések felfedeztetése, megtapasztaltatása,
- a gyermekek egyéni feladatmegoldásainak ösztönzése, sajátos logika elfogadása,
- pozitív viszony kialakítása a problémahelyzetek megoldásához.

9. SIKER KRITÉRIUMOK (a fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére)

9.1. Egészséges életmód kialakítása, gondozás területén

- Önállóan kezét mos – szárazra töröl.
- Szükség szerint használja a körömkefét.
- Önállóan fogat mos.
- Vigyáz a mosdó rendjére.
- Szükség szerint használ zsebkendőt.
- Szokásává válik a rendszeres, gondos tisztálkodás.
- Az időjárásnak megfelelően, önállóan, helyes sorrendben öltözik, vetkőzik.
- Önállóan, kulturáltan étkezik.
- Biztonságosan használja az evőeszközöket.
- Ügyel saját személye és környezete rendjére.
- Önállóan használja a WC-t.

9.2 Érzelmi-, erkölcsi-, és közösségi nevelés területén

- Ragaszkodik társaihoz, a csoportban dolgozó felnőttekhez.
- A tevékenységekben együttműködik társaival, és a felnőttekkel.
- Elfogadja az adott tevékenység által megkívánt magatartási formát.
- Képes konfliktushelyzetben társaival egyezkedni.
- Érdeklődik társai iránt, meghallgatja őket.
- Az óvodai élet szokásait, szabályait betartja.
- Együtt érez társaival, képes a másság elfogadására.
- Kialakul feladattudata, a vállalt feladatért felelősséget érez.
- Érzelmileg és értelmileg elfogadja, megéri és követi az óvodapedagógus kéréseit.
- Képes szükségletei kielégítését késleltetni.
- A nehézségeket leküzdí és a tevékenységeket önállóan végzi.
- Szabálytudata kialakult.

9.3. Anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés területén

- Folyamatos, összefüggő mondatokkal fejezi ki magát beszédében.
- Udvariassági kifejezéseket használ.
- Minden magán és mássalhangzót tisztán ejt.
- Beszéd-tagoltsága, hangsúlya, hanglejtése megfelel anyanyelvünk követelményeinek.
- Igényli a társakkal és felnőttekkel a beszélgetést.
- Természetes dialógusra képes, beszédfigyelme jó.
- Olyan szókinccsel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára gondolatainak érthető kifejezését.
- Szívesen bekapcsolódik az anyanyelvi játékba.
- Az illemszabályokat korának megfelelően alkalmazza.
- Beszédét megfelelő metakommunikáció kíséri.

9.4. Játék területén

- Játéka kiegyensúlyozott, elmélyült.
- Játék helyzetben újraalkotja a felnőttek tevékenységét, kapcsolatait.
- Társaival játék során cselekvéseit összehangolja.
- Alkalmazkodik a játék szabályaihoz.
- Elfogadja és megéri játszótársai elgondolását.

- Le tud mondani egy-egy kedves játékszeréről.
- Játék során szabályokat alkot.
- Képes szerepjátékok megszervezésére, az ahhoz szükséges játékszerek kiválasztására.
- Képes szerepvállalásra és a szerepek elosztására.
- Játékához eszközöket készít.

9.5. Munka területén

- Szívesen vállal egyéni megbízásokat.
- Aktívan részt vesz a teremrendezésben, ágyazásban.
- Ügyel önmaga és környezete rendjére.
- Önállóan elvégzi a felelősi teendőket.
- Részt vesz a növények, állatok gondozásában.
- Szívesen segít társainak és a kisebbeknek.
- Közreműködik a tevékenységekhez szükséges eszközök kiosztásában, elrakásában.
- Felismeri munkájának a környezetre gyakorolt hatását.
- Munkájában kitartó, kötelességtudata kialakulóban van.
- Megbecsüli a felnőttek és társai munkáját.

9.6. Tanulás területén

9.6.1. Mese-vers területén

- Szívesen mesél, versel.
- Gondosan bánik a könyvekkel.
- Figyelmesen, csendben végighallgatja a mesét, verset.
- Több mesét, verset, mondókat képes emlékezetből felidézni.
- Várja, igényli a mesehallgatást.
- Tud történeteket kitalálni, elmondani, befejezni.
- Felismeri a mese és valóság közötti különbséget.
- Képes azonosulni a mesehősökkel.
- Képes önálló mesemondásra.
- Bábozással, dramatizálással megjeleníti a mesét, történetet.

9.6.2. Ének-zene, énekes játék területén

- Érdeklődéssel hallgat zenét.
- Több mondókát, dalt tisztán, helyes szövegkiejtéssel egyedül is énekelni.
- A különböző mozgásokat, táncmozdulatokat társaival együtt esztétikusan végzi.
- Tud egyszerű néptánc lépéseket.
- Irányítás nélkül több dalos játékot játszik.
- Tud dallam-és ritmusmotívumokat egyénileg visszaénekelni, visszatapsolni.
- Látható, hallható jelre tud dallamot bújtatni.
- Felismeri a halk- hangos hangot, és tud halkán, hangosan énekelni, beszélni.
- Megkülönbözteti az egyenletes lüktetést, a dal ritmusát ki tudja emelni a dalból.
- Megkülönbözteti a gyors-lassú tempót, érzékelteti többféle formában.
- Képes hangok, hangszínek, hangszerek hangjának felismerésére.

9.6.3. Rajzolás, mintázás, kézimunka területén

- Vizuális eszközöket rendeltetésszerűen, helyesen használja.
- Örömmel saját kezdeményezésére ábrázol.
- Képkalkotásában kifejezi gondolatait, élményeit.
- Ábrázolása változatos színhasználatot és tagoltságot mutat.
- Tud egyszerű formákat papírból kivágni, hajtogatni, ragasztani.
- Téralkításában, építésében másokkal együttműködő.
- Tud különféle technikákkal képet alkotni, a technikát a rendelkezésre álló anyagokból megválasztani.
- Díszítő, tervező feladatokat változatos színekkel, rajzolással, festéssel, papírmunkával megold.
- Forma ábrázolása változatos, részletező.
- Önállóan készít játékot, kelléket, ajándékot.

9.6.4. Mozgás területén

- Kialakul nagymozgása, finommozgása, egyensúlyérzéke.
- Mozgása harmonikus, összerendezett.
- Szeret mozogni, kitartó a mozgásos játékokban.
- Tud a térben tájékozódni, ismeri az irányokat.
- Állóképessége, terhelhetősége korának megfelelő.

- Tud több mozgásos játékot irányítás nélkül játszani.
- Versenyjátékokban betartja a szabályokat.
- Ismeri a testnevelés eszközeinek nevét a gyakorlatokhoz kapcsolódó kifejezéseket.
- Viselkedésében megtapasztalhatók a sportszerűség jelei.

9.6.5. A külső világ tevékeny megismerése területén

- Tudja nevét, születési helyét, idejét, lakcímét, szülei, testvérei nevét.
- Ismeri szűkebb lakóhelyét, az ott található közintézményeket.
- Ismeri és alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait.
- Ismeri a testrészeket, érzékszerveket azok funkcióját, védelmét, ápolását.
- Megkülönbözteti az évszakokat, napszakokat, ismeri a napok sorrendjét.
- Ismeri a színeket, azok világosabb és sötétebb árnyalatát.
- Felismeri az időjárás és az öltözködés összefüggéseit.
- Ismeri a környezetükben élő növényeket, állatokat.
- Ismeri az ünnepekhez kapcsolódó hagyományokat, népszokásokat.
- Kialakulóban vannak a természeti és társadalmi környezet megóvásához és megbecsüléséhez szükséges magatartásformák.

9.6.6. Matematika területén

- Tárgyakat meg tud számlálni 10-ig, ismeri a sorszámneveket.
- Tud bontani 10-es számkörben, ismeri a több, kevesebb, ugyanannyi kifejezéseket.
- Ismeri a pár fogalmát, tud párosítani 10-es számkörben.
- Képes a halmazokat különböző szempontok szerint csoportosítani, szétválogatni, sorba rendezni.
- Ismeri a tárgyak térbeli kiterjedését, méretét kifejező elnevezéseket.
- Felismer és megnevez 2-3 sík és térmértani formát.
- Helyesen használja a térbeli viszonyokat jelentő névutókat.
- Tér és síkbeli alakzatokat másolással képes építeni.
- Tud összehasonlításokat végezni, felismeri az azonosságot és különbséget.
- Kialakulóban van elemi-fogalmi gondolkodása.

10. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére, hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre. Óvodapedagógusaink törekszenek a szülők részére a folyamatos tájékoztatásra a gyermek fejlődésével kapcsolatban a legmegfelelőbb iskolakezdés érdekében.

2. Az iskolakezdéshez szükséges a testi, lelki, szociális érettség megléte, hiszen mindegyik egyaránt szükséges a sikeres iskolai munkához.

- a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Ez azonban a gyerekek látóképességének függvényében jelentős különbséget mutathat. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a tér-észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciálásnak, a tér-tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának. A nem megfelelő látóképesség miatt csökken a képi gondolkodás jelentősége.)

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

3. A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

4. A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási problémával küzdő gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint. Az óvoda a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseken túl, a tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat biztosít.

5. Óvodapedagógusaink munkáját az SNI és BTMN-es gyermekeket vizsgáló szakemberek véleménye, tanácsa és az óvodában dolgozó fejlesztőpedagógus, logopédus segíti.

A szülők, óvodapedagógusaink és a szakemberek együttműködése is fontos segítője a gyermekek fejlődésének. Az óvodapedagógus egyéni terápiával, empátiás készséggel nyújt segítséget a gyermekeknek, a családnak.

Anyanyelvi nevelés területén óvodáskor végén a gyermekek megváltozott élethelyzetben, közegben képesek legyenek a személyüket érintő kérdésekre bővített mondatban válaszolni, úgy, hogy közben szemkontaktust alakítanak ki a kérdezővel.

11. ÓVODÁNK ÜNNEPEI, HAGYOMÁNYAI

Célunk: Az óvodai nevelési módszerek segítségével, a gyermekek spontán szerzett tapasztalataival és célirányos bővítéssel érzelmek átéléséhez segíteni a gyermekeinket. Kulturális értékeink, helyi hagyományaink megismertetése a jeles napokhoz kötődő szokások, néphagyományok felelevenítésével, a család – óvoda kapcsolatának erősítése az óvodában hagyománnyá vált ünnepek, rendezvények által.

Lehetőséget teremtenek arra, hogy a család és az óvoda között elmélyült kapcsolat alakuljon ki, egymás szokásait, értékrendjét jobban megismerhessük, közelítsük nevelési elveinket.

Figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait, a családok hagyományait, szokásait és a környezet igényeit.

Feladataink:

- Az ismeretek közvetítésével, a közösen átélt élményekkel alapozzuk meg a nemzeti, népi hagyományok ápolását
- Vállaljunk kezdeményező szerepet a feladat megvalósításában
- Olyan tapasztalatokat biztosítsunk, amely révén pozitív élmények maradnak meg a gyermekben és ezek hatására a rendszeresen ismétlődő tevékenységből várva-várt esemény, az óvodai élet egészét átható hagyomány lesz.
- Az ünnepek által perspektívát adjunk, s a közös élmény biztosításával fokozzuk a gyermekek közösséghez tartozásának érzését.

Fontosnak tartjuk, hogy

- ünnepeink pozitív érzelmek alapozásának eszközévé váljanak,
- az ünnepek emelkedjenek ki a mindennapi életből,

- várakozás előzze meg az ünnepeket,
- a gyermekek is részt vehessenek az előkészületekben,
- élményt, ismeretet nyújtson,
- az ünnepeknek, hagyományoknak kialakult szokásrendszere legyen.

Az óvodai élet hagyományos ünnepei:

- A **születésnapokat és névnapokat** a csoportok hagyományainak megfelelően ünnepeljük.
- A **Mikulás** napi megemlékezést az óvónők színjátéka, bábjátéka teszi színessé, valamint egy „igazi” Mikulás, ajándékosztása
- **Anyák napján** az édesanyákat, nagymamákat csoportonként köszöntjük. Megörvendeztetjük őket saját készítésű ajándékokkal és verssel, énekkel kedveskedünk.
- A **gyermeknapot** családi nap keretén belül tesszük emlékezetessé. Változatos ügyességi feladatok elvégzését „krajcárral” jutalmazzuk.
- Az **év befejezéseként** elbúcsúztatjuk a nagycsoportosokat. Az óvoda könyvvel, az óvónők saját készítésű ajándékokkal kedveskednek a leendő elsősöknek.

Néphagyományhoz kapcsolódó ünnepek:

- A **karácsonyi ünnep** a szülőkkel csoportonként történik. A karácsonyfát meglepetésként kapják a gyerekek. Az adventi időszaktól kezdve várakozás, ajándékkészítés, meglepetésszerzés, teremrendezés, díszítés előzi meg, karácsonyi történetek felidézése, eljátszása, hangsúlyozva az ünnep jelentőségét. Arra törekszünk az ünnepi készülődésben, hogy a gyerekek megérezzék, megtanulják, hogy nagyobb öröm adni, mint kapni.
- **Farsangkor** hagyományainknak megfelelően jelmezbe öltöznek a gyerekek és az óvoda dolgozói. Az óvónők színjátéka, bábjátéka, tréfás vetélkedők teszik érdekessé ezt a napot. A farsang zárásaként kiszabóbot égetünk óvodánk udvarán.
- **Télbúcsúztató – Kiszézés** alkalmával a hagyományoknak megfelelően kiszabóbot készítünk csoportonként, melyet hangos rigmusok kíséretében égetünk el óvodánk udvarán, így űzve el a telet.
- **Gergely járáskor** az iskolás gyermekek meglátogatják óvodásainkat és énekes, mondókás, dramatikus játékkal hívogatják iskolába nagycsoportosainkat. Nagycsoportosainkkal is meglátogatjuk az első osztályosokat, ezzel is segítve őket az iskolába lépés nehézségein. Betekintünk az iskolai élet munkájába.

- **Húsvét** időszakában megismertetjük a gyerekeket népi játékokkal, az ünnephez kapcsolódó néphagyományokkal: tojásfestés, locsolkodás.
- **Pünkösdkor** hagyomány a kislányok pünkösdi királyné- és királyválasztása ügyességi játékokon keresztül, mely szokások a természet megújulását és a tavaszt köszöntötték régen és ma is.
-

Nemzeti ünnepeink és időszakos ünnepeink, melyek alkalomhoz kapcsolódnak:

- **Október 23.** az 1956-os forradalom és szabadságharc emléknapja. Erősítjük a hazaszeretet érzését. Elsétálunk a hősök szobrához, elhelyezzük saját készítésű zászlóinkat.
- **Március 15.** Séta a Kossuth szoborhoz, megemlékezés az 1848-49-es Forradalom és Szabadságharc eseményeiről.
- Az Országos Gondolkodj Egészségesen naphoz kapcsolódva **Egészségnapot** szervezünk a családok bevonásával, hangsúlyozva az egészséges életmód jelentőségét.
- **Sportnapot** a tavasz beköszöntével rendezzük meg a gyermekeknek és családtagjaiknak. Itt együtt élhetik át a mozgás örömét az izgalmas versenyjátékokon keresztül.
- A különböző csoportba járó gyerekeknek – különösen a nagycsoportosoknak - lehetőséget biztosítunk arra, hogy megismerjék egymást közös kirándulások, játékok, színház és kiállítások látogatásának alkalmával.
- Alkalmoszerűen szülői találkozókat szervezünk csoportonként, melyeken lehetőséget biztosítunk egymás megismerésére, s beszélgetéseink közben a gyerekek számára apró meglepetéseket, ajándékokat készítünk (pl. karácsonyra, gyermeknapra).
- Továbbra is igényeljük, és örömmel várjuk a zeneiskolások Karácsonyi hangversenyét.
-

Zöld napok:

A természeti, társadalmi valóság megismerése szempontjából a Zöld napok megünneplése: **Autómentes világnap** (szeptember 22), **Állatok világnapja** (október 4), **Víz világnapja** (március 22), **Föld napja** (április 22), **Madarak és fák napja** (május 10).

12. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

12.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermek

12.1.1. Sajátos nevelési igényű gyermek

A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény értelmében *az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzd.*

Az óvoda Alapító okiratában foglalt, a fenntartó által meghatározott sérülés típusának megfelel sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését vállaljuk fel, szakemberek segítségével. A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy szakértői vélemény alapján, állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították.

Célunk: olyan nyugodt, harmonikus, biztonságot adó környezet megteremtése, ahol természetessé válik a gyermekek között a személyiségük különbözősége, a sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, fejlődésének elősegítése. A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását az alkalmazott speciális módszer-, és eszközrendszer minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

Lehetőségek függvényében biztosítjuk a speciális eszközöket, pedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátást és foglalkozást, melyre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz a gyermek optimális fejlődése érdekében.

Alapelveink:

- a sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő gyógypedagógiai ellátásban részesüljön.
- valljuk, hogy nem a közösségből kiszakítva, hanem a többi gyermek között, párhuzamos tevékenységként kezdeményezett fejlesztő játék a legeredményesebb formája a fejlesztésnek.
- a gyermekek mindenképp felett álló érdekében a mi felelősségünk, hogy minden rendelkezésünkre álló segítséget megadjunk a gyermekeknek személyiségük kibontakoztatásához, képességeik fejlődéséhez.

Az integráció feltételei

Szubjektív feltételek:

- az integrációra való alkalmasság megállapítása (szakember végzi),
- elfogadó gyermekközösség,
- az óvodapedagógus érzelmi azonosulása az integrációval,
- a szülők felkészítése,
- a nevelő- oktató munkát segítők bevonása, felkészítése,
- tájékozódás az adott sérülés típusáról,
- a gyermekközösség és az érintett gyermek együttélésének megszervezése, irányítása.

Objektív feltételek:

- szükség esetén akadálymentesíteni kell az intézmény környékét és magát az intézményt (pl. korlát, rámpa),
- bizonyos eszközök beszerzése (mozgásos, értelem fejlesztő játékok, tárgyak).

A fejlesztés főbb területei

- az alapmozgások kialakítása, a nagymozgások koordinálásának javítása, az egyensúlyérzék fejlesztése,
- a tanulás alapképességeinek fejlesztése: figyelem, emlékezet, megértés, problémamegoldás, tanulási motiváció és technikák,
- manuális készség, finommotorika fejlesztése,
- kontaktus felvételére való készség, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztése,
- a beszédszervek ügyesítése, beszédindítás, a beszédmegértés fejlesztése, az aktív és passzív szókinccs fejlesztése,
- játéktevékenység alakítása, adekvát játékhasználat elsajátítása,
- szociális kompetenciák kialakítása, fejlesztése.

Az egyéni fejlesztő programban kijelölt területeket, irányokat a gyermek állapota határozza meg, fejlesztését ez alapján végezzük.

Az óvodapedagógus feladata

- Inkluzív szemlélettel a különbözőséget elfogadó viselkedés és magatartás alakítása a gyermekcsoportban, különösen a türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátiás készség alakítása.

- Ismeretei bővítése, szakmai kompetenciája függvényében fejlesztő terv készítése, megvalósítása, értékelése.
- A sajátos nevelési igényű gyermek terhelhetőségénél az óvodapedagógus vegye figyelembe a sérülés jellegét, adott fizikai állapotát.
- Ismerje fel és gondozza kiemelten a gyermekben rejlő kiemelkedő teljesítményt.
- A tevékenységek során annyi segítséget adjon a gyermeknek, hogy képes legyen az önálló cselekvésre.
- Tudatosítsa a csoportban dolgozó dajkával, hogy kommunikációja, bánásmódja, viselkedése modell értékű.
- A hatékonyság, szakszerűség és eredményesség érdekében működjön együtt a szaksegítőkkal.
- Szükség szerint kérjen szakvéleményt, fejlesztési javaslatot a megfelelő szakszolgálatoktól.

Habilitációs, rehabilitációs tevékenység

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a.) a gyermek életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges, vagy teljeskörű módosulását,
- b.) a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és alacsonyabb szint fejleszthetőségét.

Sérülés specifikus fejlesztés az óvodában

Tanulásban akadályozott gyermek: fejlesztésükben meghatározó a nem fogyatékos óvodáskorúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal történő együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket az ép közösség közvetít. Az integrált óvodai nevelés keretében gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről.

Értelmileg akadályozott gyermek: a kis lépések elvét alkalmazva, a gyermekekre jellemző cselekvésbe ágyazott gondolkodást figyelembe véve olyan képességfejlesztést kell megvalósítani, mely kellő időt, alkalmat biztosít az alapmozgások kialakítására, fejlesztésére. A minimális kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztésére, a beszédindításra, a beszédmegértés fejlesztésére, az aktív szókincs bővítésére, a grammatikai rendszer kiépítésére törekszünk.

Hangsúlyos figyelmet fordítunk az alapvető önkiszolgálási szokások kialakítására, az adekvát játékhasználat elsajátítására, a kognitív funkciók fejlesztésére. Kiemelt szerepe van a kialakításnál a rendszerességnek, az utánzásnak, a gesztussal kísért egyszerű verbális utasításnak, a zenének, a ritmusnak, a sok ismétlésnek.

Beszéd fogyatékos, akadályozott beszédfejlődésű gyermek:

Az a gyermek, aki szenzoros, motoros, vagy szenzomotoros problémája (megkésett beszédfejlődés, centrális dyslexia, súlyos orrhangzóság stb.) illetve a beszédhibához csatlakozó tanulási és/vagy magatartási zavara miatt eltérően fejlődik. Megnyilvánul az anyanyelvi fejlettség alacsony szintje, a beszédszervek gyengesége, a tiszta ejtés hiánya, a szegényes szókincs, a disgrammatizmus, az utánzóképeség gyengesége. Az óvodai nevelés során az anyanyelvi nevelés, a mozgás, a kommunikáció illetve a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése, a speciális terápiák alkalmazása (pl. grafomotoros fejlesztés) segít az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérésében.

12.1.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

BTMN küzdő gyermekek:

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd. A szakértői bizottság feladata annak megállapítása, hogy a gyermek BTM nehézséggel küzd, ennek alapján szakvélemény készítése, valamint a gyermek fejlesztő foglalkoztatása a pedagógus és a szülő bevonásával. A szakvéleményezésen kívül segítséget nyújt a gyermek óvodai neveléséhez, ha a gyermek egyéni adottsága, fejlettsége, képessége, tehetsége, fejlődésének üteme indokolja.

Viselkedészavaros gyerekek:

A viselkedészavar olyan speciális gyűjtő fogalom, amely mindazon viselkedésbeli módosításokat magában foglalja, amelyek a normatív mércétől való jelentősebb eltérést mutatnak. Gyakori a tevékenységek közötti csapongás figyelmetlenség, impulzivitás, meggondolatlanság, szabályokhoz való nehéz alkalmazkodás. A fennálló agresszív, asszociális, vagy kihívó magatartás kombinálódhat depresszióval, szorongással vagy más emocionális zavarokkal. Társuló tünetként előfordul a beszédkészség és pszichomotoros fejlődés késése, zavara.

Együttnevelés szervezése

Minden gyermek más, ezért a szemlélet és gyakorlat alapja a differenciálás, amely részben az óvodapedagógus, részben más szakemberek által nyújtott speciális bánásmóddal egészül ki. Az együttnevelés során az a célunk, hogy a másság elfogadását megalapozzuk.

- A sajátos nevelési igényű gyermeknek ugyanazon dolgokra van szüksége, amire a többieknek: szeretetre, tanulásra, összetartozás érzésére, tapasztalásra, fejlődésre.
- Leginkább maga tudja megmutatni, hogy mire van szüksége és mire képes.
- Joga van hibázni, tévedni, akárcsak kortársainak.

12.1.3. Kiemelten tehetséges gyermek

A tehetségfejlesztés megalapozása, érzelmi alapok lerakása, lehetőségek megkínálása a feladatunk. Az óvodai nevelést a tehetséggondozás alapozó korszakának tekintjük. Programunk kiemelt nevelési céljának tekinti a természetszeretetet, a környezetvédelemet, az egészséges életmód megalapozását és a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatását. Emellett nagyon fontos alapelvünknek tekintjük a tehetséggondozást. A tehetséges óvodás elsősorban gyermek, éppen ezért feladatunk, hogy élményekkel teli környezetet teremtsünk óvodásainknak.

A nevelési programunkban megfogalmazott értékek azt a célt szolgálják, hogy a ránk bízott gyermekek adottságaikkal, képességeikkel, fejlődésükkel, szervezett és spontán tapasztalataikkal összhangban, minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket. Tehetséggondozó tevékenységünk során a gazdagítás/dúsítás módszerét alkalmazzuk. Nagy figyelmet fordítunk a kisgyermek egyéni képességeit figyelembevevő differenciált fejlesztésre, valamint pszichikus képességeik (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet és gondolkodás) fejlesztésére, mert ezen általános intellektuális képességek alapozzák meg a speciális képességeket.

Tehetséges gyermek: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Tehetséges gyermekek kiszűrésének módjai közül az alábbiakat alkalmazzuk, igazodva az óvodás korú gyermekek életkori sajátosságaihoz:

- Esetmegfigyelés
- Személyiség megfigyelés tulajdonságlista alapján (óvodás korcsoportra jellemző)

Célunk:

- Felismerni a tehetséget és megjelenési formáit
- Segíteni a gyermeket a továbbfejlődését
- Kielégíteni a kiemelkedő képességű gyermek megismerési, alkotási és speciális szükségleteit (erős oldalának fejlesztése)
- A tehetséges gyermek tehetséggel összefügg gyenge oldalának erősítése (pszichomotoros és érzelmi – akarati éretlenség)
- Megfelelő, szeretetteljes légkör biztosítása
-

Feladatunk:

- Sokféle tevékenység kínálata, ezzel segítve a gyermekeknek érdeklődési irányaik felismerését.
- Egyéni bánásmód keretében történő célzott fejlesztés, képességfejlesztés.
- A gyermek pozitív én-tudatának kialakítása és erősítése.
- Elfogadó és támogató környezet kialakítása.
- A tehetségfejlesztő programok megszervezése, az óvodai élet gazdagítása egyéb tevékenységekkel.
- Tehetségigéret azonosítása.
- Pedagógusok továbbképzésének biztosítása e területen.
- Partneri kapcsolat tehetségfejlesztési szakértővel a tehetséges gyermek fejlesztésének érdekében (nevelési tanácsadó, pedagógiai szakszolgálat).
- A szülők tájékoztatása és megnyerése a közös munka érdekében.

12.2. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése

A többször módosított 1997. évi XXXI. Törvény értelmében a gyermekek védelme az intézmény minden dolgozójának kötelessége. Fontosnak tartjuk, hogy segítő közreműködésünkkel minden családban nyugodt légkörben nevelkedjenek a gyermekek.

Az óvodapedagógusok alapvető feladata, hogy maximálisan biztosítsák a gyermekek alapvető szükségletét, az érzelmi biztonságot.

Nevelőmunkánkban mindig figyelembe vesszük a gyermekek egyéni képességét, tehetségét, fejlődési ütemét, szociokulturális hátterét, segítjük a gyermeket tehetsége kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetéből való felzárkóztatásában.

Migráns gyermekek nevelése esetén biztosítjuk az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét

Célunk:

- a gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítése, gyermeki és emberi jogainak érvényesítése,
- esélyegyenlőség biztosítása az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára,
- hátrányos/halmazottan hátrányos helyzet gyermekek segítése, fejlesztése,
- az intervenciók gyakorlat kialakítása a családok segítségével,
- a BTMN-es és sajátos nevelési igényű gyermekek beilleszkedésének segítése, fejlesztése – szakemberek segítségével, integrált formában–, melynek eredményeként jussanak fejlődésük optimális fokára,
- a kommunikációs zavarokkal küzdő és beszédhibás gyermekek beszédállapotának javítása,
- a gyermekek fejlesztése – szakemberek segítségével, integrált formában–, melynek eredményeként jussanak fejlődésük optimális fokára,
- kölcsönös bizalomra épült együttműködés kialakítása a szülőkkel,
- legyen természetes a különbözőség elfogadása a gyermekeink, az óvoda dolgozói és a szülők körében,
- a segítő hálózattal való hatékony együttműködés.

Az óvodás gyermek családi helyzetének évenkénti felméréséhez szükséges szempontok:

- az óvodások száma összesen,
- ebből a veszélyeztetettek száma,
- kiemelt figyelmet igénylő gyermekek (hátrányos helyzetű, halmazottan hátrányos helyzetű) száma,
- három- vagy többgyermekes családban élők száma.

Esélyegyenlőség biztosítása, szociális hátrányok enyhítése

Napjainkban azt tapasztaljuk, hogy folyamatosan nő a hátrányos, halmazottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek száma. Esélyt kell adnunk arra, hogy a gyermekek képességeiknek megfelelően fejlődjenek. A szociális hátránnyal induló gyermekek értelmi képessége nem tér el az átlagtól, gyakran csak a környezeti tényezők gátolják eredményességét.

A családok nem kis hányada segélyekből, családi pótlékból tengeti életét, gyakran veszélyeztetve a gyermekek egészségét is. E terület szorosan összefügg a gyermekvédelemmel.

A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztését segítő óvodai program.

Az óvodánk a hátrányos helyzetű gyermekek számára a miniszter által kidott személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program szerint **óvodai fejlesztő programot szervez.**

Az óvodai fejlesztő programban az a gyermek vehet részt, aki a Gyvt. 67/A. § alapján, figyelemmel a Gyvt. 161/Q. §-ában foglaltakra hátrányos helyzetűnek minősül.

Az óvodai fejlesztő program keretében – a gyermek igényéhez igazodva – biztosítja az óvoda

- a) a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- b) a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet,
- c) az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, amelyek a gyermekek óvodai nevelése során a szülőket támogatják, és a gyermekek számára szolgáltatásokat biztosítanak.

A pedagógus feladata a fejlesztő program megvalósításában:

A programnak megfeleltethető tevékenységek megvalósítása:

- így egyéni fejlesztési terv készítése és ennek alapján történő képességfejlesztés,
- együttműködést támogató, szociális képességeket fejlesztő módszerek alkalmazása a gyermekek nevelésében
- a gyermekek fejlődését segítők más szakemberekkel történő együttműködés
- a gyermekek differenciált, fejlesztő értékelése, a családdal történő rendszeres kapcsolattartás.

Az óvodai fejlesztő program szervezésének feltétele:

- az adott nevelési évben az óvoda, tagóvoda felvételi körzetében él, óvodás korú hátrányos helyzetű gyermekeknek korcsoportonként legalább hetven százaléka részt vesz az óvodai nevelésben,
- Az óvodában, tagóvodában a hátrányos helyzetű gyermekek aránya –tört szám esetén- felfelé kerekítve- eléri a tíz százalékot.

- Amennyiben az óvodában az adott feladatellátási helyen több vegyes csoport működik, vegyes csoportok esetében a vegyes csoportban járó hátrányos helyzetű gyermekek aránya és az óvoda, tagóvoda egészében járó hátrányos helyzetű gyermekek aránya közötti eltérés nem haladhatja meg – tört létszám esetén felfelé kerekítve – a huszonöt százalékpontot.
- Az óvodai fejlesztő programban részt vevő gyermek -az oktatásért felelős miniszter által kiadott program szerinti egyéni fejlesztési terv alapján történő - haladását, fejlődését, továbbá az ezeket hátráltató okokat az egyéni fejlesztésben résztvevő pedagógusok legalább háromhavonta értékelik. Az értékelésre meg kell hívni a gyermek szülőjét és indokolt esetben a gyermekjóléti szolgálat, gyámhatóság, valamint a nevelési tanácsadást végző pedagógiai szakszolgálat képviselőjét.

12.3. A tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek nevelése

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. § 13. és 18. pontja kibővült a kiemelt figyelmet igénylő gyermek kategóriájában a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek körével. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermeknek az minősül, akinek egészségügyi ellátása a szakorvos véleménye alapján, az adott nevelési évben a harminchat nevelési napot várhatóan meghaladja, és emiatt a legalább napi négy órai tartamban meghatározott óvodai foglalkozásokon nem tud részt venni.

12. 4. Nemzetiségi feladatok

Nevelő-fejlesztő munkánk során figyelembe vesszük a *nemzetiségi óvodai nevelésének* irányelveit, amennyiben adott év május 31.-ig legalább 8 azonos nemzetiséghez tartozó szülő kezdeményezi és írásban kérelmezi a nemzetiségi óvodai nevelést.

A nyilatkozat nemzetiségi óvodai nevelés esetén az óvodai jogviszony megszűnéséig vagy a kérelem visszavonásáig érvényes.

Óvodánkban a nemzetiséghez tartozó gyermekek többsége hátrányos, illetve veszélyeztetett körülmények között él.

Az ilyen családból jött gyermekek nem beszélik a roma nyelvet. Ennek tükrében óvodánk *magyar nyelvű roma/cigány kulturális nevelést* folytat. Ezen tevékenységi forma szerint óvodai nevelés keretében programunk tartalmazza a roma/cigány kultúra, művészetek és hagyományok értékei közül azokat, amelyek a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodnak.

Óvodai nevelésünk magába foglalja a nemzetiségi hagyományok, szokások tovább örökítését, valamint a nemzetiségi identitás megalapozását és fejlesztését.

Célunk:

- a családi nevelés hiányosságainak kompenzálása
- szociális beilleszkedésük segítése
- nyugodt, harmonikus légkör biztosítása, mely segíti biztonságérzetük kialakulását és megalapozza érzelmi kötődésüket az óvodához, valamint ösztönzi társas kapcsolataik pozitív alakulását.

Feladatunk:

- a gyermekek megismerése
- a lemaradás területének és mértékének megállapítása
- egyénre szabott, differenciált segítségadás

A felzárkóztatás színtere a játék. Az egyéni fejlesztésről az óvodapedagógusok folyamatos írásbeli feljegyzést készítenek a fejlesztési naplóba.

A rendszeres óvoda látogatás érdekében az óvodapedagógusok folyamatosan látogatják a nemzetiségi/cigány családokat. Figyelem felhívással, példaadással erősítjük a szülők felelősségét a gyermekek otthoni gondozása, nevelése iránt. A gyermekeken keresztül fejlesztjük a családi háttérrendszert.

A magyar nyelvű roma/cigány kulturális nevelés tevékenységi formában hangsúlyozottan szerepelnek a roma/cigány játékok, versek, mesék, dalok. a vizuális nevelésben a sajátos szín- és formavilág kap helyet. A mozgáshoz kötődő tevékenységek között szerepel a roma/cigány tánc kultúra megismertetése.

12.5. Gyermekvédelemmel összefüggő feladatok

Gyermekvédelmi munkánk célja:

- az óvodába érkező, szociális helyzetükből adódóan lemaradást mutató gyermekek egyenlő eséllyel kezdjék az iskolai életet társaikkal
- a hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének megteremtése pozitív hatásrendszer és az alapvető szükségletek kiegészítésének biztosításával

- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek önmagukhoz képest eljussanak fejlődő képességük optimális fokára, mellyel biztosítjuk, hogy esetleges fogyatékoságuknak megfelelő iskolában kezdhessék el iskolai életüket
- legyen természetes gyermekeink és a dolgozók körében a másság elfogadása, tisztelete
- az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia az egyenlő hozzáférés biztosításával
- a nemzetiséghez tartozó gyerekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális és interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

Kapcsolattartás a gyermekvédelemben partner társszervezetekkel

A szociális hátrányok enyhítése érdekében közvetlen társadalmi környezetünkben működő társadalmi szervezetekkel és intézményekkel aktív partnerközpontú kapcsolatot építünk ki és tartunk fenn.

Kapcsolattartás folyamatos fenntartásáért, hatékony működtetésért felelős az óvodavezető és a gyermekvédelmi megbízott. A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi- értelmi- vagy mozgássérült, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a kiemelten tehetséges gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel szükség esetén megfelelő szakemberek közreműködésével.

A kapcsolattartás módjai

Partnereink: szülők, gyermekorvos, védőnő Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálat, B.A.Z. Megyei Pedagógiai Szakszolgálat és Miskolci Tagintézménye, Nemzeti Népegészségügyi Gyógyszerészeti Központ, Gyámügyi osztály

13. INTÉZMÉNYÜNK ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE

A nevelési–oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31) EMMI-rendeletben megfogalmazottak szerint az intézmény évente intézményi önértékelést végez.

Az intézményi önértékelés **célja** , hogy intézményre vonatkozó intézményi elvárások teljesülésének értékelése alapján a vezető a nevelőtestület bevonásával az intézményre vonatkozóan meghatározza a kiemelkedő és fejleszhető tevékenységeket, majd erre építve fejlesztéseket tervezzen, önfejlesztési programokat indítson.

Feladataink:

- Öt éves terv elkészítése
- Éves terv készítése
- Partnerek tájékoztatása
- Intézményi dokumentumok felülvizsgálata
- Oktatási Hivatal által működtetett informatikai rendszerben az intézményre vonatkozó elvárásrendszer elkészítése.
- intézkedési tervben a fejlesztési feladatok rögzítése.

Az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés (tanfelügyelet) részét képezi az intézményi önértékelés eredményeinek elemzése.

A pedagógus teljesítményértékelési rendszer

A teljesítményértékelési rendszer (TÉR) bevezetése a jogszabályi háttér betartásával, új rendszerszintű éves belső teljesítményértékelés alkalmazása.

A teljesítményértékelési rendszer két részből épül fel:

- Munkavégzés meghatározott értékelési szempontjai alapján történő értékelés
- A személyes teljesítménycélok meghatározása és értékelése.

Feladataink:

- Az értékeléshez rendelkezésre álló adatok, információk gyűjtése.
- KRÉTA teljesítményértékelő rendszerfelület használata
- Értékelési folyamata a személyes teljesítménycélok kijelölése.
- Értékelési szempontok súlyozása (pedagógus-vezető) esetében
- Az alkalmazandó teljesítményszintek szerinti besorolás.

14. ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT elvárás rendszert rögzítjük az

A Pedagógiai Program érvényességi ideje:

A fenntartó jóváhagyásával 2024. szeptember 1-től, határozatlan ideig érvényes.

A hatályba lépéssel egyidejűleg, érvényét veszti az intézmény 4/2023.(VIII.30.) számú határozattal jóváhagyott Pedagógiai Programja.

A Pedagógiai Program módosításának lehetséges indokai:

- hálózatbővítés, leépítés,
- szervezeti átalakítás,
- ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt,
- ha egyéb érdekegyeztető fórum módosítást javasol.

Előírás a programmódosítás előterjesztésére:

- írásbeli előterjesztés az óvodavezetőnek,
- részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten.

15. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

I. **Készítette:** az Emödi Gyermekeálmom Óvoda és Bölcsöde nevelőtestülete.

II. **Az óvodában működő Szülői Szervezet:**

Szülői Szervezet

Emöd, 2024. augusztus 16.

III. Az óvoda nevelőtestülete, az Emödi Gyermekeálmom Óvoda és Bölcsöde Tevékenységközpontú Pedagógiai Programját 2024. augusztus 21-én megtartott határozatképes ülésén, 3/2024. (VIII.21.) számú határozatával 100 %-os arányban ELFOGADTA.

Emöd, 2024. augusztus 21.

Matiz Csilla
főigazgató

IV. Az óvoda Tevékenységközpontú Pedagógiai Programját Emöd Város Képviselő-testület 69./2024.(VIII.29) számú határozatával JÓVÁHAGYTA.

Fekete Tibor
polgármester

Emöd, 2024. augusztus 30.